

AJPPA

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
อาคารพระราชรัตนโมลี (นคร เขมปาลี)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 79 หมู่ 1 ต.พุดไทยอิน
ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 091-969-1539
E-mail: journal.ajppa@mcu.ac.th

วารสารวิชาการ
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2565 Vol. 4 No. 2 May-August 2022

Vol. 4
No. 2

วารสารวิชาการ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ACADEMIC JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2565 Vol. 4 No. 2 May-August 2022

ISSN Print: 2822-065X, ISSN Online: 2822-0676

A
J
P
P
A

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

Academic Journal of Political Science and Public Administration

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2565

จำนวนพิมพ์ : 10 เล่ม

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม

วัตถุประสงค์

วารสารฯ มีนโยบายรับตีพิมพ์บทความคุณภาพสูงในด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และนักวิจัยทั้งในและนอกสถาบัน

ที่ปรึกษาวารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพพรหมธี, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสุวรรณหเมธากรณ์, ผศ.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเมธีธรรมมาจารย์, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพเวที, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระโสภณวชิราภรณ์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระอุดมสิทธิธนายก, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ:

รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ:

พระมหากฤษฎา กิตติโสภณ, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หัวหน้ากองบรรณาธิการ:

อาจารย์ ดร. สุภัทรชัย สีสะใบ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทีมบรรณาธิการ:

พระเมธาวิเชียรสร, รศ.ดร.

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศ.ดร.จำนง อติวัฒนสิทธิ์

รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ผศ.ดร.พงษ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์

ผศ.ดร.อภิญาญา ฉัตรช่อฟ้า

รศ.ดร.ภูมิ มูลศิลป์

รศ.ดร.ว่าที่ พ.ต.สวัสดิ์ จิรภูมิติกาล

รศ.ดร.วันทนา เนาวรัตน์

ผศ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากุล

ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผศ.ดร.ทวนธง ครุฑจ้อน

ผศ.ดร.ธเนศพล อินทร์จันทร์

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา

ผศ.ดร.วิภาวดี เมื่อแก้วขาว

ผศ.ดร.สมคิด ดวงจักร

ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์

ผศ.ดร.กมลวรรณ วรรณธำ

ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

ดร.ณัฐนันท์ จิรจิณมิตร

ดร.ชฎิล โรจนานนท์

ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร

ดร.พัทธนันท์ ตลาดทรัพย์

อ.พินันท์ ลาตบัวขาว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กระทรวงยุติธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต

กองจัดการ:

พระมหาสมชาย ขนติสรโณ

อาจารย์ ดร. นิกร ศรีราช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศิลปิน:

ผศ.ดร. สุริยา รักษาเมือง

ผศ.ดร. ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรีธา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การเงิน:

อาจารย์ ดร. สุมาลี บุญเรือง
นางสาวพัชรี หาลาง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ฝ่ายกฎหมาย:

รศ.ดร. ธัชชนันท์ อิศรเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน:

สำนักงานสมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

สมาคมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

อาคารพระราชรัตนโมลี (นคร เขมปาลี) ชั้น 4 เลขที่ 79 หมู่ที่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำปลายมาศ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170 โทร. โทร. 0919691539

จัดพิมพ์โดย:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทร. 035-248-000 ต่อ 8555, 8556, 5541. แฟกซ์. 035-248-000 ต่อ 8545

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

Academic Journal of Political Science and Public Administration

Vol.4 No.2 May – August 2022

Number of prints: 10 copies

Release Date Is 3 Copies Per Year.

Issue 1 January – April.

Issue 2 May – August.

Issue 3 September – December.

Objective:

The journal has a policy to publish high-quality articles in political science and public administration. The target groups are faculty members, students, and researchers both inside and outside the institution.

Advisory Board of Journal

Prof. Dr. Dhammatjarabundit	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Theppawaramethi	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Phra Suwanmethaphorn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Medhidhammajan	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Thepwethi	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phra Sophonvachiraphorn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Udomsithinayok	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. SuraponSuyaporm	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editor:

Assoc. Prof. Dr. Kiattisak Suklueang	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
--------------------------------------	---

Assistant Editor:

Asst. Prof. Dr. Phramaha Krisada Kittisobha	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
---	---

Editor in Chief:

Dr. Suphattharachai Sisabai

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editorial Team:

Assoc. Prof. Dr. Phramedhavinaiyaros

Mahamakut Buddhist University

Prof. Dr. Boonton Dockthaisong

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Assoc. Prof. Dr. Toemsak Thongin

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Phongphat Chittanurak

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Apinyar Chatchorfa

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Assoc. Prof. Dr. Sawat Chirattitikan

Ministry of Justice

Assoc. Prof. Dr. Wanthana Naowan

Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Trakool Jitwattanakorn

North Bangkok University

Asst. Prof. Dr. Busakorn Watthanabut

North Bangkok University

Asst. Prof. Dr. Thuanthong Krutchon

Thaksin University

Asst. Prof. Dr. Tanesphol Injun

Phitsanulok University

Asst. Prof. Dr. Seksan Sonwa

Roi Et Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Wipavane Phueakbuakhao

Phetchaburi Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Somkhit Duangchak

Chom Bueng Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Mayuree Rattanasermphong

Thepsatri Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Kamonwan Wanthanang

Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Dr. Chatnarongsuk Suthamdee

Chaiyaphum Rajabhat University

Dr. Nadthanan Chirakitnimit

Chiang Mai University

Dr. Chadin Rochananonda

Chulalongkorn University

Dr. Siriphat Lapchit

Surindra Rajabhat University

Dr. Phatthanan Taladsub

Khon Kaen University

Pinan Ladbuakhao

Pitchayabundit College

Management Division:

Phramaha Somchai Khantisarano

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Dr. Nigorn Srirat

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Fine arts:

Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Asst. Prof. Dr. Prasit Phutthasatsattha

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Finance Subdivision:

Dr. Sumalee Boonrueang

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Miss Paschree Halang

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Legal Subdivision:

Assoc. Prof. Dr. Tatchanan Isaradej

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Office:

The Office JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya 13170

Published by:

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Printing House

79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya. 13170.

Call. 035-248 - 000, ext. 8555,8556,5541 Fax. 035-248-000. ext. 8545.

**คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ :
วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**

ARTICLE REVIEW BOARD:

ACADEMIC JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

1. พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phra Brahmaphundit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
2. พระธรรมรัตนารักษ์, ดร.
Dr. Phra Thammaratanaporn	วัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี
Wat Khian Khet, Pathum Thani Province
3. พระเทพวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phra Thepvatjarabundit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
4. พระเทพปริยัติเมธี, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phratheppariyattimethi	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
5. พระราชวัลลาจารย์, ดร.
Dr. Phra Rajwallapajan	วัดหนองหอย จังหวัดราชบุรี
Wat Nong Hoi, Ratchaburi Province
6. พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phrasedhavinaiyaros	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
7. พระสมุทรโฆษโกศล, ดร.
Dr. Phra Samut Wachirasopon	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
8. พระพิพัฑฒโรดม
Phra Phiphatphatcharodom	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
9. พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phrakru Pariyatkittithamrong	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
10. พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phra Udomsittinayok	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
11. พระเมธีวรารักษ์
Phra Metheewaraporn	วัดพนัญเชิงวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Wat Phananchong Worawihan, Ayutthaya
12. พระครูโอภาสพนทกิตติ, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phrakhu Opasnonthakit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
13. พระครูนนทกิจโกศล, ดร.
Dr. Phrakru Nonthakitkosol	วัดอ่วมองประชาชนภูมิ จังหวัดนนทบุรี
Wat Uam Ong Prachanarimit, Nonthaburi
14. พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร.
Dr. Phrakhu Kosol Thammanusit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
15. พระครูพิศิษฐ์ประชาณาท, ดร.
Dr. Phrakhu Phisitprachanat	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

16. พระครูวิสุทธิศีลาภิวัฒน์, ดร.
Dr. Phrakhru Wisutsilapiwat
วัดไผ่ล้อม จังหวัดสระบุรี
Wat Phai Lom, Saraburi Province
17. พระครูปลัดปัญญาจารย์, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phakhrupalad Panyaworawat
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
18. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phramaha Somboon Uddhikaro
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
19. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปัญญา, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phrakhru Sangkharakchakrit Phuripanyo
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
20. พระคมสัน ฐิตเมธโส, ผศ.
Asst. Prof. Phra Khomsan Titamataso
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
21. พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phramaha Krisada Kittisobhano
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
22. พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส, ดร.
Dr. Phrakhruvinaithon Ekk Jinawangso
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
23. ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง
Prof. Dr. Boonton Dockthaisong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
24. ศาสตราจารย์ ดร. จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์
Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
25. ศาสตราจารย์ ดร. ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
Prof. Dr. Thirapat Serirangsan
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
Sukhothai Thammathirat Open University
26. รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ ไชวงษม
Assoc. Prof. Anuphum Sowkasem
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
27. รองศาสตราจารย์ ดร. โกนิษฐ์ ศรีทอง
Assoc. Prof. Dr. Konit Sithong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
28. รองศาสตราจารย์ ดร. อภินันท์ จันทะนี
Assoc. Prof. Dr. Aphinant Chantanee
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
29. รองศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ หามนตรี
Assoc. Prof. Dr. Wiwat Harmontree
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
30. รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญปู
Assoc. Prof. Dr. Somsak Bunpu
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
31. รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย ศรีนอก
Assoc. Prof. Dr. Somchai Sino
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
32. รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
Assoc. Prof. Dr. SutthiPhong Siwichai
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
33. รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน นามสนธิ
Assoc. Prof. Dr. Saman Ngamsanit
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

34. รองศาสตราจารย์ ดร. ทัชชนันท์ อิศรเดช
Assoc. Prof. Dr. Tatchanan Isaradej	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
35. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ นีมางกูร
Assoc. Prof. Dr. Surin Nitamangkoon	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
36. รองศาสตราจารย์ ดร. พิเชฐ ทังโต
Assoc. Prof. Dr. Phichet Thangto	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
37. รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล ใจเย็น
Assoc. Prof. Dr. Pattarapol Chaiyen	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
38. รองศาสตราจารย์ ดร. เต็มศักดิ์ ทองอินทร์
Assoc. Prof. Dr. Toemsak Thongin	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
39. รองศาสตราจารย์ วราคม ทีสุกะ
Assoc. Prof. Warakhom Thisuka	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
40. รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ชินอกุล
Assoc. Prof. Dr. Chaiyuth Chinokul	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
National Institute of Development Administration
41. รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน แสงวงดี
Assoc. Prof. Dr. Yothin Sawaengdee	มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
42. รองศาสตราจารย์ ดร. ธีรโชติ เกิดแก้ว
Asst. Prof. Dr. Teerachoot Kerdkaew	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Hua Chiew Chalermprakiet University
43. รองศาสตราจารย์ พัฒนา เรือนใจดี
Assoc. Prof. Phatthana Rueanchaidee	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University
44. รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา แก้วหล้า
Assoc. Prof. Dr. Wasana Kaewla	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surin Rajabhat University
45. รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิญ รักษัตย์
Assoc. Prof. Dr. Suwin Raksat	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
46. รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพงษ์ แก่นอินทร์
Assoc. Prof. Dr. Thiraphong Kaenin	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Prince of Songkla University
47. รองศาสตราจารย์ ดร. สรรเสริญ อินทรรัตน์
Assoc. Prof. Dr. Sansoen Intarat	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University
48. รองศาสตราจารย์ ดร. จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ
Assoc. Prof. Dr. Chamroen Chuchuaisuwan	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
Rajamangala University of Technology Srivijaya
49. รองศาสตราจารย์ ดร. ภักดี โพธิ์สิงห์
Assoc. Prof. Dr. Phakdi Phosing	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Mahasarakham Rajabhat University
50. รองศาสตราจารย์ ดร. สันญา เคนาภูมิ
Assoc. Prof. Dr. Sanya Khenaphum	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Mahasarakham Rajabhat University
51. รองศาสตราจารย์ ดร. ชลวิทย์ เจียรจิตต์
Assoc. Prof. Dr. Chonwit Chianchit	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

52. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สรรสวัสดิ์
Assoc. Prof. Dr. Phaisan Sansonwisut
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University
53. รองศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เต๊ะขันหมาก
Assoc. Prof. Dr. Kasak Tekhanmak
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Thepsatri Rajabhat University
54. รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต สวัสดิ์ผล
Assoc. Prof. Dr. Chawalit Sawatphon
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
Suan Dusit Rajabhat University
55. รองศาสตราจารย์พิเศษ ว่าที่ พ.ต. ดร. สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล
Assoc. Prof. Dr. Sawat Chirattthitikan
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
Department of Corrections, Ministry of Justice
56. รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา หล่อตระกูล
Assoc. Prof. Dr. Atchara Lotrakun
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
57. รองศาสตราจารย์ ดร. สำเนียง เลื่อมใส
Assoc. Prof. Dr. Samniang Leurmsai
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Silpakorn University
58. รองศาสตราจารย์ ดร. วันทนา เนาว์วัน
Assoc. Prof. Dr. Wanthana Naowan
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
59. รองศาสตราจารย์ ดร. ศรชัย ท้าวมิตร
Assoc. Prof. Dr. Sornchai Taomitr
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
60. รองศาสตราจารย์ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก
Assoc. Prof. Dr. Sukit Chaimusik
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
61. รองศาสตราจารย์ ดร. จิรายุ ทรัพย์สิน
Assoc. Prof. Dr. Chirayu Sapsin
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surindra Rajabhat University
62. รองศาสตราจารย์พิเศษ วิชัย ธรรมชอบ
Assoc. Prof. Wichai Thamchop
นักวิชาการอิสระ
Independent Scholar
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลัปปึง คงชนะ
Asst. Prof. Dr. Phlapphueng Khongchana
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี เพชรนาจักร
Asst. Prof. Dr. Montri Phetnachak
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Prince of Songkla University
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒินันท์ กันทะเตียน
Asst. Prof. Dr. Wutthinan Kanthatian
มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
66. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วสิน ปัญญาวุฒตระกูล
Asst. Prof. Dr. Wasin Panyawutatrakun
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University
67. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทักษิณี เชนวิธิสุข
Asst. Prof. Dr. Thatsani Chenwithisuk
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
Chandrakasem Rajabhat University
68. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
Asst. Prof. Dr. Chonsit Sitisungnoen
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Silpakorn University
69. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอาด บรรเจิดฤทธิ์
Asst. Prof. Dr. Sa-At Banchoetrit
มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด
Stanford University

70. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร. อนันท์ ใจสมุทร
Asst. Prof. Lt. Jg. Dr. Anan Chaisamut
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Surat Thani Rajabhat University
71. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชยสร สมบุญมาก
Asst. Prof. Dr. Chayason Sombunmak
มหาวิทยาลัยนครพนม
Nakhon Phanom University
72. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร วัฒนบุตร
Asst. Prof. Dr. Busakorn Watthanabut
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University
73. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมคิด ดวงจักร
Asst. Prof. Dr. Somkhith Duangchak
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Chom Bueng Rajabhat University
74. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญชู ภูศรี
Asst. Prof. Dr. Boonchoo Poosri
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
Ubon Ratchathani University
75. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชชุกร นาครธน
Asst. Prof. Dr. Witchukon Nakathon
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
76. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชวาล แอร่มหล้า
Asst. Prof. Dr. Chatchawan Araemla
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Chom Bueng Rajabhat University
77. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุภูมิ เขตจัตุรัส
Asst. Prof. Dr. Chatuphum Khetchatturat
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Khonkaen University
78. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุทัย สติมัน
Asst. Prof. Dr. Uthai Satiman
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University
79. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พานสุวรรณ
Asst. Prof. Dr. Apichat Pansuwan
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
80. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนัสสวาส กุลวงศ์
Asst. Prof. Dr. Manassawas Kullawong
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย
Rajamangala University of Technology Srivijaya
81. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวดี เผือกบัวขาว
Asst. Prof. Dr. Wipavanee Phueakbuakhao
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
Phetchaburi Rajabhat University
82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ สนวา
Asst. Prof. Dr. Seksan Sonwa
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Roi Et Rajabhat University
83. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผดุง วรรณทอง
Asst. Prof. Dr. Phadung Wanthong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
84. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัศพล เย็นใจมา
Asst. Prof. Dr. Rattapol Yenjaima
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
85. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิวุฒิ หมั่นมี
Asst. Prof. Dr. Thitiwut Manmee
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
86. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ รักขันโท
Asst. Prof. Dr. Suwatsan Ragkhanto
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
87. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ปราณิต
Asst. Prof. Dr. Yuttana Praneet
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

88. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ วรรณวิโรจน์
Asst. Prof. Dr. Phonthip Wannawiro	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
89. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ธิลา
Asst. Prof. Dr. Prasert Thilao	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
90. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุริยา รักษาเมือง
Asst. Prof. Dr. Suriya Raksamueng	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
91. ผศ.ดร. ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรีธา
Asst. Prof. Dr. Prasit Phutthasatsattha	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
92. อาจารย์ ดร. อนงค์วิญา สาริบุตร
Dr. Anongwitya Saribut	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University
93. อาจารย์ ดร. วียะดา วรานนท์วนิช
Dr. Wiyada Waranonwanit	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University
94. อาจารย์ ดร. กฤษณะ ทองแก้ว
Dr. Kitsana Thongkaeo	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Suratthani Rajabhat University
95. อาจารย์ ดร. จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ
Dr. Chitwimon Khlaisuban	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University

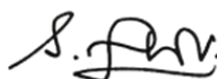
บทบรรณาธิการ

❧ ————— ❧

วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์นี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2565 คณะกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์โดยคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด ควบคู่กับการตีพิมพ์เผยแพร่ อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

กองบรรณาธิการขอขอบคุณคณะกรรมการกลั่นกรองบทความทุกท่านที่ได้ใช้ความเพียรพยายามชี้แนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขงานของแต่ละท่านให้ออกมาได้อย่างถูกต้อง น่าอ่านเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และท้ายสุดขอขอบคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทำให้มีวารสารฉบับนี้มีคุณค่าทางวิชาการที่นำไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ในวงกว้างและโปรดติดตามฉบับต่อไป

ด้วยความปรารถนาดียิ่ง

(รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

บรรณาธิการวารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี*

A Study of Leadership of Sub-District Municipality

Administrators in Nonthaburi Province

นฤมล เพ็ญสิริวรรณ

Narumon Pensiriwan

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

E-mail: pensiriwan2511@gmail.com

๘๐-----๘๓

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 326 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.852 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร มาตรฐานในการทำงาน ความรับผิดชอบ และความรู้สึกลูกผูกพันต่อองค์กร โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 54.4 และด้านปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ประกอบด้วย สภาพการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ความคาดหวังของคนในพื้นที่ การร่วมมือกันทำงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 54.7

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล; ภาวะผู้นำ; ผู้บริหารเทศบาลตำบล

Abstract

* Received April 10, 2022; Revised May 26, 2022; Accepted May 27, 2022

Objectives of this research was to study factors affecting the leadership of Sub-District Municipality Administrators in Nonthaburi Province. Methodology was the quantitative research collected data from 326 samples who were personnel working at Sub-District Municipality Administrators in Nonthaburi Province. The tools used to collect data were questionnaires with reliability values equal to 0.852, The statistics used for data analysis were Multiple Regression Analysis and stepwise regression analysis.

Findings were as follows: The last was the internal factors that affected the leadership of Sub-District Municipality Administrator in Nonthaburi Province with statistically significant level at 0.05, consisting of an organizational structure, standard of work, responsibility and commitment to the organization, by overall 54.4 percent of all factors. The external factors that affected the leadership of Sub-District Municipality Administrators in Nonthaburi Province with statistically significant level at 0.05, consisting of the changes in Thailand 4.0 Era, the expectations of people in the area, collaboration between the Municipality and the people and allowing people to participate in the project, by overall 54.7 percent of all factors.

Keywords: factors affecting; leadership; sub-district municipality administrators

บทนำ

เทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่สำคัญ โดยมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การซ่อมบำรุงถนน และทางเดินเท้าให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้โดยสะดวก การเชื่อมโยงการให้บริการของระบบไฟฟ้า และระบบน้ำประปาให้ทั่วถึงพร้อมทุกครัวเรือน การพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะไม่ให้ต้นเขินเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ เป็นต้น

ผลจากการพัฒนาตามแผนพัฒนาในด้านต่างๆ ของหน่วยงานท้องถิ่นที่ผ่านมา นั้นยังคงพบว่า มีปัญหาที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงไว้ เช่น ประชาชนบางส่วนเห็นว่าการจัดบริการสาธารณะเป็นเรื่องของหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่

ต้องดำเนินการ ทำให้ไม่สนใจที่จะติดตามตรวจสอบผลงานที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง สถานการณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการสาธารณะของประเทศไทย โดยสรุปว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจแท้จริงในสิทธิ และบทบาทหน้าที่ของตนเอง และระบบราชการ ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม

จากประเด็นดังกล่าวได้ส่งผลให้การจัดการบริการสาธารณะของหน่วยงานท้องถิ่น ยังคงไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเท่าที่ควร ที่ผ่านมาของหน่วยงานท้องถิ่น ได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงแสวงหาแนวทางใหม่ๆ มาเพื่อใช้ในการผลักดันการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดขึ้นโดยมุ่งหวังให้การมีส่วนร่วมของประชาชนไปช่วยเพิ่มคุณภาพของการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา รวมถึงช่วยสร้างการยอมรับ ความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมให้เกิดขึ้นในระดับสูง แต่ในขณะเดียวกันการบริหารงานที่อยู่ภายใต้ทรัพยากรอันมีอยู่อย่างจำกัด และความแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในทางการเมืองในระดับชาติ ซึ่งส่งผลขยายไปถึงในระดับชุมชนในเขตเทศบาลตำบล ซึ่งผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของเทศบาลตำบล จึงต้องพึงระมัดระวังในการบริหารงานที่อยู่ท่ามกลางความขัดแย้งของประชาชน และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน โดยให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นกับทุกฝ่ายในชุมชน เพราะสังคมไทยที่มีการแตกแยกอย่างต่อเนื่องมายาวนานจนถึงปัจจุบัน อาจทำให้เกิดข้อครหาเรื่องความเป็นกลางที่ยังคงแอบแฝงอยู่ในชุมชน ทำให้ต่างฝ่ายต่างกล่าวหากันได้กลายเป็นปัญหายากในการแก้ไข เพื่อที่จะทำให้ทุกฝ่ายยอมรับได้โดยง่าย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาให้บรรเทาได้ในชุมชน จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี โดยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลทั้งภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กร ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชนและประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับจะสามารถเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี โดยเฉพาะเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลไทรน้อย เทศบาลตำบลบางใหญ่ เทศบาลตำบลบ้านบางม่วง เทศบาลตำบลไทรมา เทศบาลตำบลปลายบาง และเทศบาลตำบลเสาชิงหิน ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล จำนวน 1,765 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ประกอบด้วยข้าราชการ และพนักงานที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล และหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 326 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruent : IOC) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.852

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 6 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดวันที่จะไปขอแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง เก็บรวบรวมแบบสอบถาม (Questionnaire) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลจังหวัดนนทบุรีจำนวน 326 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการคัดเลือกแบบการผสมผสานระหว่างวิธีการคัดเลือกตัวแปรของ forward Selection และวิธีของ Backward elimination ร่วมเข้าด้วยกัน (ยุทธ ไกยวรรณ, 2556)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยภายในองค์กรส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ โครงสร้างองค์กร (X_1) มาตรฐานในการทำงาน (X_2) ความรับผิดชอบ (X_3) และความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร (X_4) อย่างน้อย 1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y)

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจากตัวแปรเกณฑ์และคะแนนจากตัวแปรพยากรณ์

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F-test	sig
การถดถอย (Regression)	54.18	3	18.06	128.26*	0.000
ส่วนที่เหลือ (Residual)	45.34	322	0.14		
รวม (Total)	99.52	325			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวประกอบด้วยมาตรฐานในการทำงาน (X_2) ความรับผิดชอบ (X_3) และความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร (X_4) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่าตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y)

ตัวแปรอิสระ	b	Std.e	beta	t-test	Sig
Constant	1.228	0.133		9.232*	0.000
ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร (X_4)	0.332	0.051	0.411	6.564*	0.000
มาตรฐานในการทำงาน (X_2)	0.183	0.042	0.237	4.303*	0.000
ความรับผิดชอบ (X_3)	0.151	0.055	0.166	2.752*	0.006
R=0.738 R ² =0.544 R ² adj=0.540 S.EEST=0.375					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร (X_4) เท่ากับ 0.411 มาตรฐานในการทำงาน (X_2) เท่ากับ 0.237 และความรับผิดชอบ (X_3) เท่ากับ 0.166 ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทิศทางบวกทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 3 ตัวมีค่าเท่ากับ 0.738 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 3 ตัวสามารถร่วมกันทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวมได้ร้อยละ 54.4 และสามารถเขียนสมการทำนายในรูปความสัมพันธ์แบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Y} = 1.228 + .332X_4 + .183X_2 + .151X_3$$

$$\hat{Z}_Y = .411Z_{X_4} + .237Z_{X_2} + .166Z_{X_3}$$

ส่วนตัวแปรพยากรณ์ที่ไม่สามารถร่วมกันทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y) ได้แก่ โครงสร้างองค์กร (X_1)

2. ปัจจัยภายนอกองค์กรส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ นโยบายประเทศไทย 4.0 (X_5) ความคาดหวังของคนในพื้นที่ (X_6) การร่วมมือกันทำงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน (X_7) และการมีส่วนร่วมของประชาชน (X_8) อย่างน้อย 1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y)

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจากตัวแปรเกณฑ์และคะแนนจากตัวแปรพยากรณ์

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F-test	sig
การถดถอย (Regression)	54.40	4	13.60	96.78*	0.000
ส่วนที่เหลือ (Residual)	45.11	321	0.141		
รวม (Total)	99.52	325			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวประกอบด้วยนโยบายประเทศไทย 4.0 (X_5) ความคาดหวังของคนในพื้นที่ (X_6) การร่วมมือกันทำงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน (X_7) และการมีส่วนร่วมของประชาชน (X_8) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ .05 แสดงว่าตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y)

ตัวแปรอิสระ	b	Std.e	beta	t-test	Sig
Constant	0.649	0.180		3.604*	0.000
นโยบายประเทศไทย 4.0 (X ₅)	0.409	0.051	0.421	7.946*	0.000
ความคาดหวังของคนในพื้นที่ (X ₆)	0.437	0.056	0.442	7.780*	0.000
การร่วมมือกันทำงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน (X ₇)	-0.175	0.061	-0.178	-2.872*	0.004
การมีส่วนร่วมของประชาชน (X ₈)	0.117	0.055	0.114	2.143*	0.033
R=0.739 R ² =0.547 R ² adj=0.541		S.EEST=0.374			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ นโยบายประเทศไทย 4.0 (X₅) เท่ากับ 0.421 ความคาดหวังของคนในพื้นที่ (X₆) เท่ากับ 0.442 ส่งผลในทิศทางบวกการร่วมมือกันทำงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน (X₇) เท่ากับ -0.178 ส่งผลในทิศทางลบและการมีส่วนร่วมของประชาชน (X₈) เท่ากับ 0.114 ส่งผลในทิศทางบวกต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 4 ตัวมีค่าเท่ากับ 0.739 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 4 ตัวสามารถร่วมกันทำนายภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรีภาพรวม (Y) ได้ร้อยละ 54.7 และสามารถเขียนสมการทำนายในรูปความสัมพันธ์แบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Y} = .649 + .409X_5 + .437 X_6 - .175X_7 + .117X_8$$

$$\hat{Z}_Y = .421Z_{X_5} + .442Z_{X_6} - .178Z_{X_7} + .114Z_{X_8}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย

1.1 โครงสร้างขององค์กร พบว่า โครงสร้างองค์กรที่ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับยุค 4.0 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้องค์กรไม่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้อย่างทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงจากภายนอกได้อย่างฉับไว การปรับโครงสร้างองค์กรในยุคนี้นี้ต้องทำบ่อยๆ เพื่อให้คนคุ้นชินจนรู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องปกติ การปรับปรุงกระบวนการ วัฒนธรรมองค์กร ไปจนถึง mind-set ของผู้นำและบุคลากร องค์กรจำเป็นต้องหาระบบปฏิบัติการใหม่ๆ ที่จะช่วยทำให้องค์กรมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวในการขับเคลื่อนภายใต้ความเร่ง ความแปรปรวน และความฉับพลันในโลกยุค 4.0 รวมไปถึงการบริหารการเปลี่ยนแปลง การใช้ประโยชน์จากข้อมูล และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าเพื่อการตัดสินใจและขับเคลื่อนองค์กรและประเทศชาติท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง พิชญนันท์ ภิรมย์รินทร์ (2551) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้านครหลวง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้านครหลวง พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีอิทธิพลทางตรงมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยเป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับในการปฏิบัติงานและปัจจัยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ ตามลำดับ ปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์กรที่มีอิทธิพลทางอ้อมมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยความสามารถในการดำเนินงานบริหารจัดการ ปัจจัยบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน ปัจจัยโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ปัจจัยการมุ่งเน้นในการทำงาน ปัจจัยการปฏิบัติงานของรายบุคคลและทีมงาน ปัจจัยวิสัยทัศน์ ภารกิจและยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ตามลำดับ และปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยทั้งหมดสามารถทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้านครหลวง ได้ร้อยละ 85

1.2 มาตรฐานในการทำงาน จำเป็นต้องให้ภาครัฐหาหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการในการเพิ่มพูนความรู้ (Training Center) ให้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องจัดทำการศึกษาฝึกอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเทคนิคที่จำเป็นต่างๆ ในการบริหารองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา แซ่ตั้ง (2557) ได้วิจัยเรื่อง มาตรฐานในการปฏิบัติงานของส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแห อำเภอรือเสาะ จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาและทำความเข้าใจในมาตรฐานการปฏิบัติงานส่วนการคลังให้ถูกต้อง ควรมีการกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่วนการคลังสามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านส่วนการคลังจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ความรับผิดชอบ การกำหนดความชัดเจนที่นโยบาย และเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก กลยุทธ์การทำงานด้านบริการประชาชน กำหนดนโยบายที่ชัดเจนและดำเนินนโยบายร่วมกันทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม จึงพิจารณานโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก บนพื้นฐานของความร่วมมือกันระหว่างเทศบาลตำบล กับประชาชนอย่างต่อเนื่องระยะยาว การจัดทำแผนกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ต้องเกิดจากทุกภาคส่วนในท้องถิ่น มิใช่เกิดจากการร่างของกองหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารงานและเสนอโครงการได้ตรงตามความต้องการของประชาชนและให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจมากที่สุด จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาส ภาสสัทธา (2557) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักนิธิธรรมมาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย 3 ประเด็นสำคัญ คือ 1) กฎเกณฑ์ 2) ระเบียบ 3) กฎหมายในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารงานและบุคลากร ด้านการนำการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานประกอบด้วย 3 ประเด็นสำคัญ คือ 1) ร่วมคิด 2) ร่วมทำ 3) ร่วมตรวจสอบ ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร ด้านการนำความรับผิดชอบมาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานประกอบด้วย 3 ประเด็นสำคัญ คือ 1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง 2) ความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร

1.4 ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ความความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล และองค์การเป็นทัศนคติหรือความรู้สึกที่สมาชิกมีต่อองค์การ รู้สึกว่าตนได้เข้าไปมีส่วน เกี่ยวพันและเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ มีการยอมรับในองค์การ จึงมีความศรัทธารวมถึง ความจงรักภักดีและตั้งใจที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่ทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย และ ต้องการที่จะดำรงไว้ซึ่งการเป็นสมาชิกของนับเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างหนึ่งของสมาชิก องค์กร เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยนำพาให้องค์การมีประสิทธิผลและอยู่รอดต่อไป นอกจากองค์การต้องสามารถสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามาเป็นสมาชิกขององค์กรแล้วการ รักษาให้บุคลากรเหล่านั้นคงอยู่กับองค์การอย่างมีคุณค่า ด้วยการพยายามสร้างทัศนคติ ของความผูกพันที่ดีกับองค์การให้เกิดขึ้นกับสมาชิกแต่ละคนในองค์การ นับว่าเป็นสิ่งที่ สำคัญอีกประการหนึ่ง ด้วยเหตุผลว่าความผูกพันต่อองค์กรนั้นเป็นทัศนคติที่มีประโยชน์ ต่อการปฏิบัติงานกับองค์การ เพื่อนำพาองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร คัมภีรารักษ์ (2542) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความ ผูกพันต่อองค์กร ศึกษากรณีฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขต สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยลักษณะงานมี ความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การโดยเรียงลำดับความสำคัญ คือ ลักษณะงานที่ทำ ทาย โอกาสความก้าวหน้าในงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ลักษณะงานที่ หลากหลาย ผลสะท้อนกลับของงาน ความอิสระในงาน และลักษณะงานที่ต้องสัมพันธ์กับ ผู้อื่น และปัจจัยประสบการณ์การทำงานมีความผูกพันต่อองค์การ โดยเรียงลำดับ ความสำคัญ คือ ความรู้สึกว่าตนมีความผูกพันต่อองค์การ ความรู้สึกว่างค์การเป็นที่พึงพิง ได้ ความมีชื่อเสียงขององค์การ ความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์การ ทัศนคติของคนต่องาน ทัศนคติของกลุ่มต่อองค์การ และโครงสร้างองค์กร

2. ปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัด นนทบุรี ประกอบด้วย

2.1 นโยบายประเทศไทย 4.0 เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่ง ส่งผลให้บุคลากรในองค์กรไม่สามารถปรับขีดความสามารถ และทักษะได้ทันตามความ ต้องการขององค์กร โดยผู้นำจะต้องทำความเข้าใจต่อบทบาทของเทคโนโลยีในปัจจุบัน และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลขององค์กร รวมไปถึงการวางแผนที่จะสร้าง ระบบและการพัฒนาบุคลากรไปพร้อมๆกัน องค์กรที่เจริญเติบโตในอนาคตได้จะต้อง สามารถประยุกต์เทคโนโลยีเข้าไปในโครงสร้างของการบริหารงาน

2.2 ความคาดหวังของคนในพื้นที่ ประชาชนในพื้นที่คาดหวังในสิ่งที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีความทันสมัยในระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของชุมชนรวมทั้งการได้รับการต้อนรับและการดูแล รวมถึงการแสดงกิริยานอบน้อมที่ดีอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์ และคณะ (2557) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะคติ ความคาดหวัง และความต้องการแสดงบทบาทของความเป็นพลเมืองในกลุ่มเยาวชนระดับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังในความเป็นพลเมืองของกลุ่มเยาวชนระดับอุดมศึกษาจังหวัดชายแดนใต้โดยภาพรวมอยู่ระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 โดยมีประเด็น คือ มุ่งหวังที่จะรับผิดชอบตนเองไม่ให้เป็นภาระ โดยมุ่งมั่นทำงานรับผิดชอบด้วยความสุจริต มีจิตอาสาสร้างประโยชน์แก่สังคม และรณรงค์เกี่ยวกับการสร้างครอบครัวที่เป็นสุข รวมทั้งให้ผู้นำเป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม ไม่ทุจริต คดโกง

2.3 การร่วมมือกันทำงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน การทำงานแบบพึ่งพาซึ่งกันและกันต้องเข้าใจบทบาทของตนและใช้ให้เหมาะสม ใช้เวลาร่วมกันแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ติดต่อสื่อสารโดยการพูดและการเขียน และเคารพความคิดเห็นและข้อมูลของเพื่อนร่วมงาน จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือกัน ผู้นำที่เข้ามาร่วมมือกันให้ ความสนใจต่อกระบวนการทำงาน การคิด การพูดคุยเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การ ผสานความคิดเห็นสู่ความสัมพันธ์แบบร่วมมือกันที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศักดิ์ บุญนำ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและผลความร่วมมือกับภาครัฐขององค์กรชุมชนในการลดความรุนแรงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือหรือความช่วยเหลือที่เกิดขึ้นระหว่างภาครัฐกับองค์กรชุมชน ต้องอาศัยกระบวนการร่วมประชุม พูดคุย สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม ร่วมกันสามารถส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดี สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ครอบครัวได้ เป็นอย่างดี โดยความร่วมมือกับภาครัฐขององค์กรชุมชนต้องอาศัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือ ประกอบด้วย 8 ปัจจัย คือ ปัจจัยการลดความรุนแรง ปัจจัยความไว้วางใจขององค์กรชุมชนกับภาครัฐ ปัจจัยการสื่อสารขององค์กรชุมชนกับภาครัฐ ปัจจัยการมีส่วนร่วม กระบวนการสันติภาพ ปัจจัยการบริหารจัดการองค์กรชุมชน ปัจจัยการแสดงออกในเชิงอัตลักษณ์ปัจจัยความเหมาะสมของนโยบาย และ ปัจจัยสภาพโครงสร้างสังคม

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาชุมชนของตนเองในการประสานส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในชุมชนกับเทศบาล ซึ่งถือได้ว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน

พัฒนาท้องถิ่นของตน แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง จากการที่ผู้วิจัยทำให้ทราบว่าประชาชนมีความตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองค่อนข้างน้อยและเมื่อเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนระหว่างกิจกรรมของหมู่บ้านและกิจกรรมของเทศบาลตำบลแล้ว พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านมากกว่ากิจกรรมของเทศบาลตำบลและการที่ประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมอาจเป็นเพราะการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นำของเทศบาลกับผู้นำของชุมชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทำให้การทำงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้การขอความร่วมมือไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้นำชุมชนกับผู้นำท้องถิ่นเป็นฝ่ายตรงข้ามกันแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล มีลดน้อยลงไปด้วย จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศิลป์ กุลนภาดล (2553) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสบความสำเร็จสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยังไม่ประสบความสำเร็จทุก ๆ ด้าน โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลและคนในชุมชนทุกคน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ ความหลากหลายของช่องทางการสื่อสารในชุมชน การติดต่อสื่อสารในชุมชน การติดต่อสื่อสารในชุมชนของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องสื่อถึงกลุ่มทางสังคมและกลุ่มทางเศรษฐกิจ หลักสูตรเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย การสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงองค์การและรายบุคคล การสร้างแรงจูงใจในการทำงานและการมีส่วนร่วมของประชาชน การวิเคราะห์ตนเอง การเปลี่ยนกระบวนทัศน์และทัศนคติเชิงบวกในการทำงานและการบริหาร ทักษะความเป็นผู้นำ ผลการประเมินหลักสูตรจากการทดลองใช้อยู่ในระดับเหมาะสมมากและปานกลาง

องค์ความรู้จากการวิจัย

ด้านปัจจัยภายในองค์กร

1. โครงสร้างองค์กร: กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นให้คนเป็นศูนย์กลาง
2. มาตรฐานในการทำงาน : ดำเนินการในการเพิ่มพูนความรู้จัดทำกรฝึกอบรมให้แก่บุคลากร
3. ความรับผิดชอบ: กำหนดความชัดเจนที่นโยบายและเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก
4. ความรู้สึกรักผูกพันต่อองค์กร: ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาทีมงาน

ด้านปัจจัยภายนอกองค์กร

1. นโยบายประเทศไทย 4.0 : การเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการปรับตัว
2. ความคาดหวังของคนในพื้นที่ : การปลูกเราให้บุคลากรทุกระดับเข้าใจถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมาย
3. การร่วมมือกันทำงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน : การมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมที่ดี
4. การมีส่วนร่วมของประชาชน : การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี

ด้านหลักพุทธธรรม

1. เมตตา: ปลูกฝังผู้บริหารในทุกระดับให้ตั้งอยู่ในความเมตตา มีความปรารถนาดีต่อบังคับบัญชา และผู้ปฏิบัติงาน
2. กรุณา : สนับสนุนผู้บริหารให้มีความกรุณาช่วยพัฒนาฝึกอบรม ชี้แนะแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในหนทางที่ถูกต้อง
3. มุติตา : ส่งเสริมผู้บริหารในทุกระดับให้มีมุติตา มีความยินดีหวังต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและสนับสนุนส่งเสริม
4. อุเบกขา : ปลูกจิตสำนึกผู้บริหารในทุกระดับให้มีความยุติธรรม และเที่ยงธรรม

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ที่มา: ผู้เขียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรจะมีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ตลอดจนการนำแผนการ โครงการ หรือกิจกรรมไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จที่แท้จริงต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการ

ควรพัฒนาภาวะผู้นำโดยการปรับเปลี่ยนวิธีคิด หรือกระบวนทัศน์โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิดนโยบาย การร่วมมือร่วมใจต่อนโยบาย การร่วมแรงร่วมมือทำตามนโยบาย ตลอดจนการร่วมรับผลประโยชน์อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร นี้ไปศึกษาวิจัยในท้องถิ่นอื่น เพื่อวัดค่าสัมฤทธิ์ผล

2. ควรนำการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารนี้ไปศึกษาวิจัยในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐนั้น

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมศักดิ์ บุญนำ (2559). ปัจจัยเชิงเหตุและผลความร่วมมือกับภาครัฐขององค์กรชุมชนในการลดความรุนแรงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ทวีศิลป์ กลุณภาคล. (2553). การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน (รายงานการวิจัย). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชญนันท์ ภิรมย์ริน. (2551). ปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของการไฟฟ้านครหลวง (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภาส ภาสสัทธา. (2557). การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2556). การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลพร คัมภีรารักษ์. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร: ศึกษากรณีฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตสังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์ และคณะ. (2557). ทศนคติ ความคาดหวัง และความต้องการแสดงบทบาทของความเป็นพลเมืองในกลุ่มเยาวชนระดับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: วช.
- สุตาภรณ์ อรุณดี. (2551). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. เลย: รุ่งแสงธุรกิจการพิมพ์.

อัจฉรา แซ่ตั้ง. (2557). *มาตรฐานในการปฏิบัติงานของส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแห่ อำเภอธำมรงค์ จังหวัดยะลา* (รายงานการวิจัย). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Cronbach, L. J. (1971). *Aptitudes and Instructional Methods A Handbook for Research on Interactions*. New York: Wiley & Sons.

Yamane, T. (1967). *Statistics: an Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน*

Factors Affecting the Elderly's Potentials at Municipalities in Lamphun Province

พระครูปลัดชาติชาย ญาณโสภณ

Phrakrupalad Chatchay Yannasobhano

วัดรมณียาราม จังหวัดลำพูน

Wat Rommaneeyaram, Lamphun Province

E-mail: chatchay@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลอุโมงค์ เทศบาลตำบลบ้านกลาง เทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 380 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพผู้สูงอายุประกอบด้วย 1) ด้านปัจจัยการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าด้านวัสดุ (Materials) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านคน (Man) ด้านการจัดการ (Management) และด้านเงิน (Money) ตามลำดับ โดยเทศบาลได้จัดรถกู้ชีพและรถรับส่งผู้ป่วยเพื่อให้บริการแก่ผู้สูงอายุ รวมถึงจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อดำเนินกิจกรรมของผู้สูงอายุ เทศบาลได้ให้ความเสมอภาคแก่ผู้สูงอายุอย่างเท่าเทียม และจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในกิจกรรมของผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม 2) หลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านร่วมประเมินผล ด้านร่วมคิดร่วมวางแผน ด้านร่วมตัดสินใจ และด้านร่วมปฏิบัติ ตามลำดับ โดยเทศบาลได้แจกเบี้ยยังชีพตรงตาม

* Received May 6, 2022; Revised May 29, 2022; Accepted May 30, 2022

กำหนดเวลา จัดให้มีการประชุมหารือ และร่วมตัดสินใจในโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน และให้ประเมินผลกิจกรรม ทุกครั้ง 3) หลักสูตรศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านศีล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านสมาธิ และด้านปัญญา ตามลำดับ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความประพฤติทาง กาย วาจา ใจ โดยสุจริต ส่งเสริมการไหว้พระ 9 วัด และส่งเสริมให้มีสุขภาพกายใจที่ แข็งแรง ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัว และช่วยเหลืองานสังคม 4) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหาร (X1) หลักการมีส่วนร่วม (X2) หลักสูตรศึกษา (X3) แต่ละปัจจัยมี อิทธิพลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล; ศักยภาพ; ผู้สูงอายุ

Abstract

Objectives of this research was to study factors affecting the elderly's potentials at the municipalities in Lamphun Province. Methodology was the quantitative method, data were collected with questionnaires from 380 samples who were 60 years old and above and lived at Tambol Umong, Tambol Ban Klang, Ton Thong Municipalities in Muang District, Lamphun Province, derived from the population of 7,546 people. Data were analyzed by frequency, percentage, means, standard deviation and simple regression analysis.

Findings were as follows: Factors affecting elderly's potentials development of municipalities in Lamphun Province were as follows: 1) The administrative factor, by overall was at the high level and was found that the material factor was at the highest average. The man, management and budgetary aspects were at lesser averages, accordingly. The municipalities provided rescue cars and ambulances for elderly to and from hospitals together with providing capable personnel to run activities for elderly. Furthermore; the municipalities extended the services equally for elderly and allocated suitable budget for elderly activities. 2) The principle of participation by overall was at the high level and was found that the benefit sharing was

at the highest average. The evaluation, planning, decision making and operation aspects were at averages, accordingly. The municipalities gave out the welfare allowances on time, participated in discussion and decision making on the issues related to the elderly welfares, opened the opportunities for the elders to design the appropriate curriculum for the elderly and allowed the elderly to evaluate the activities after the project ended. 3) The principle of Tisikha (Threefold Training), by overall was at the high level and was found that Sila, precept aspect was at the highest average. The Samadhi, meditation and Panna, wisdom aspect was at lesser averages, accordingly. The municipalities promoted the elderly to practice good behavior by promoting the worship of Buddha statues at 9 monasteries and promoted elderly to have good physical and mental health, by not to be the burden to the families, to help look after youngsters and society, and 4) findings from the hypothesis test were found that Administrative factor (X1), participatory factor (X2) and TiSikkha factor (X3), each factor had influenced on the elderly's potentials at the Municipalities in Lumpoon Province (Y), with the statistically significant level at 0.01.

Keywords: factors affecting; potentials; elderly

บทนำ

การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ในทางพระพุทธศาสนาจะใช้หลักธรรมเป็นแนวทาง คือ หลักไตรสิกขา ซึ่งพระพุทธองค์ทรงแสดงหลักการศึกษาไว้ในพระไตรปิฎกว่า สิกขา 3 ประการ คือ 1) อธิศีลสิกขา 2) อธิจิตตสิกขา 3) อธิปัญญาสิกขา (อง.ตึก. (ไทย) 20/87/312) ไตรสิกขา 3 ประการนี้ เป็นหลักเพื่อฝึกหัดอบรม กาย วาจา จิตใจ และปัญญาให้ยิ่งขึ้นไป จนบรรลุเป้าหมายสูงสุดคือพระนิพพาน (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546) ซึ่งในการฝึกฝนอบรม เพื่อพัฒนาคนใน 3 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม เรียกว่า ศีล พัฒนาด้านจิตใจ เรียกว่า สมาธิ และพัฒนา ด้านปัญญา เรียกว่า ปัญญา ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลมีการดำเนินชีวิตไปในวิถีที่ถูกต้อง ดีงาม โดยนำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและพัฒนาคน

จังหวัดลำพูน มีจำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) สูงเป็นอันดับที่ 5 ของประเทศ และสูงเป็นอันดับ 2 ของภาค ซึ่งมีสัดส่วนการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จาก

65,950 คน หรือสัดส่วนร้อยละ 16.30 ของประชากรทั้งจังหวัดในปี พ.ศ. 2555 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.82 (80,468 คน) ในปี พ.ศ. 2559 และอยู่ในช่วงอายุ 60-69 ปี สูงถึงร้อยละ 60.88 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 70-79 ปี ร้อยละ 24.87 (สำนักงานสถิติจังหวัดลำพูน, 2562) จากอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุในจังหวัดลำพูน ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของเทศบาลทั้งในด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ และบุคลากรที่ใช้เพื่อให้บริการแก่ผู้สูงอายุได้ไม่ทั่วถึง ขณะเดียวกัน จังหวัดลำพูน ยังมีปัญหาจากการที่จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสูงที่สุดในประเทศเป็นปีที่ 2 ในปี พ.ศ. 2557 คือ มีอัตรา 14.81 ต่อประชากรแสนคน หลังจากเมื่อปี พ.ศ. 2555 ที่ผ่านมามีสถิติคนฆ่าตัวตายสูงสุดในประเทศ (ประภาส อุครานนท์, 2563)

จากสถานการณ์ของผู้สูงอายุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ด้วยจะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ ขณะเดียวกัน ปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง ปัญหาความเสื่อมของร่างกายและโรคในผู้สูงอายุ ปัญหาสภาพจิตใจ ล้วนเป็นสิ่งที่บั่นทอนกำลังใจในการที่จะดำเนินชีวิตต่อไปของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุให้มีศักยภาพใน 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยผู้สูงอายุต้องมีร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรค ได้พักอาศัยในสภาพแวดล้อมที่ดี มีจิตที่เข้มแข็ง เบิกบาน แจ่มใส มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับสังคม และมีสติปัญญาในการคิดวิเคราะห์ มีความสามารถในการถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่สังคม ให้เกิดเป็นพลังต่อการดำเนินชีวิตและเกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้สูงอายุ ต่อสังคม และต่อการพัฒนาประเทศชาติ โดยการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษา ศักยภาพผู้สูงอายุ ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพผู้สูงอายุ ของเทศบาลในจังหวัดลำพูน ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเทศบาล 3 แห่ง คือ เทศบาลตำบลอุโมงค์ เทศบาลตำบลบ้านกลาง และเทศบาลตำบลต้นธง อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 7,546 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562)

2. ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 380 ตัวอย่าง

เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruent : IOC) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.982

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปชี้แจงรายละเอียดเบื้องต้นกับผู้บริหารของหน่วยงานทั้ง 3 แห่ง โดยแบบสอบถามในการวิจัยมีทั้งหมด 380 ชุด เมื่อผู้วิจัยได้ชี้แจงกับผู้บริหารของหน่วยงานทั้ง 3 แห่งแล้ว จึงเดินทางลงพื้นที่วิจัยเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ระยะเวลา 2 สัปดาห์ ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับหน่วยงานทั้ง 3 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน
ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน ของปัจจัยการบริหาร แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านคน ด้านเงิน ด้านวัสดุ ด้านการจัดการ ด้านร่วมคิดร่วมวางแผน ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ และด้านร่วมประเมินผล รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน โดยรวม

(n = 380)

ข้อ	ปัจจัยการบริหาร	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านคน (Man)	3.84	0.56	มาก
2.	ด้านเงิน (Money)	3.44	0.43	ปานกลาง
3.	ด้านวัสดุ (Materials)	3.86	0.70	มาก
4.	ด้านการจัดการ (Management)	3.78	0.70	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.73	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.49) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า วัสดุ (Materials) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.70) รองลงมาคือ ด้านคน (Man) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.56) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.44$, S.D.=0.43) ในด้านเงิน (Money)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ โดยรวม

(n = 380)

ข้อ	หลักการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านร่วมคิดร่วมวางแผน	3.79	0.70	มาก
2	ด้านร่วมตัดสินใจ	3.78	0.88	มาก
3	ด้านร่วมปฏิบัติ	3.47	0.63	ปานกลาง
4	ด้านร่วมรับผลประโยชน์	3.92	0.57	มาก
5	ด้านร่วมประเมินผล	3.80	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.75	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.59) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.57) รองลงมาคือ ด้านร่วมประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.78) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.63) ในด้านร่วมปฏิบัติ

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการบริหารมีอิทธิพลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน

ผลการทดสอบอิทธิพลของปัจจัยการบริหาร (X_1) ที่มีต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (simple linear regression analysis) ได้รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย โดยมีปัจจัยการบริหาร (X_1) เป็นตัวแปรต้น และศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) เป็นตัวแปรตาม

Model Summary						
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate		
1	0.803 ^a	0.644	0.643	0.37140		
a. Predictors: (Constant), X1						
ANOVA ^b						
Model	SS	df	Mean Square	F	Sig.	
1	Regression	94.417	1	94.417	684.478	0.000 ^a
	Residual	52.141	378	0.138		
	Total	146.558	379			
a. Predictors: (Constant): X1 b. Dependent Variable: Y						
Coefficients ^a						
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	
	B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	0.098	0.146		0.673	0.501
	X1	1.016	0.039	0.803	26.163	0.000

a. Dependent Variable: Y

จากผลวิเคราะห์ดังกล่าว ได้สมการการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย คือ

$$Y = 0.098 + 1.016 (X_1)$$

โดยมี F-test = 684.478, p-value = 0.000, R-Square = 0.644 (64.4%), $\beta = 0.803$

แสดงว่า ปัจจัยการบริหาร (X_1) มีอิทธิพลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่ง ปัจจัยการบริหาร (X_1) สามารถอธิบายความผันแปรของศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) ได้ร้อยละ 64.4 โดยมีสัมประสิทธิ์ การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.803

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 หลักการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน

ผลการทดสอบอิทธิพลของหลักการมีส่วนร่วม (X_2) ที่มีต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (simple linear regression analysis) ได้รายละเอียดดังนี้คือ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย โดยมีหลักการมีส่วนร่วม (X_2) เป็นตัวแปรต้น และศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) เป็นตัวแปรตาม

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	0.701 ^a	0.491	0.489	0.44433

a. Predictors: (Constant), X2 b. Dependent Variable: Y

ANOVA^b

Model	SS	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	71.929	1	71.929	364.321	0.000 ^a
1 Residual	74.629	378	0.197		
Total	146.558	379			

a. Predictors: (Constant), X2 b. Dependent Variable: Y

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.121	0.147		7.640	0.000
	X2	.738	0.039	0.701	19.087	0.000

a. Dependent Variable: Y

จากผลวิเคราะห์ดังกล่าว ได้สมการการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย คือ

$$Y = 1.121 + 0.738 (X_2)$$

โดยมี F-test = 364.321, p-value = 0.000, R-Square = 0.491(49.1%), $\beta = 0.701$

แสดงว่า หลักการมีส่วนร่วม (X_2) มีอิทธิพลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่ง หลักการมีส่วนร่วม (X_2) สามารถอธิบายความผันแปรของศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน (Y) ได้ร้อยละ 49.1 โดยมีสัมประสิทธิ์ การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.701

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยสรุปตามปัจจัยแต่ละด้าน อภิปรายผลได้ดังนี้

1) ปัจจัยการบริหาร

จากการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหาร พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัสดุ (Materials) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้าน คน (Man) ด้านการจัดการ (Management) และด้านเงิน (Money) ตามลำดับ ซึ่งการนำปัจจัยการบริหารมาใช้เพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดลำพูนนั้น จัดได้ว่า เทศบาลได้เลือกใช้เครื่องมือเพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมของผู้สูงอายุ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ภาณุภุชฎี พิเศษกุลชัย (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์รูปแบบการบริหารตามหลัก TQM เชิงพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ถือได้ว่าเป็นการจัดการที่สำคัญยิ่งและช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการของผู้บริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง การบริหารตามหลัก TQM เน้นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพทั้งองค์กร โดยที่ทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทั้งในด้านการบริหาร องค์กร การบริหารการผลิต การบริหารการตลาด การบริหารลูกค้า การบริหารบุคคล และการบริหารการเงิน

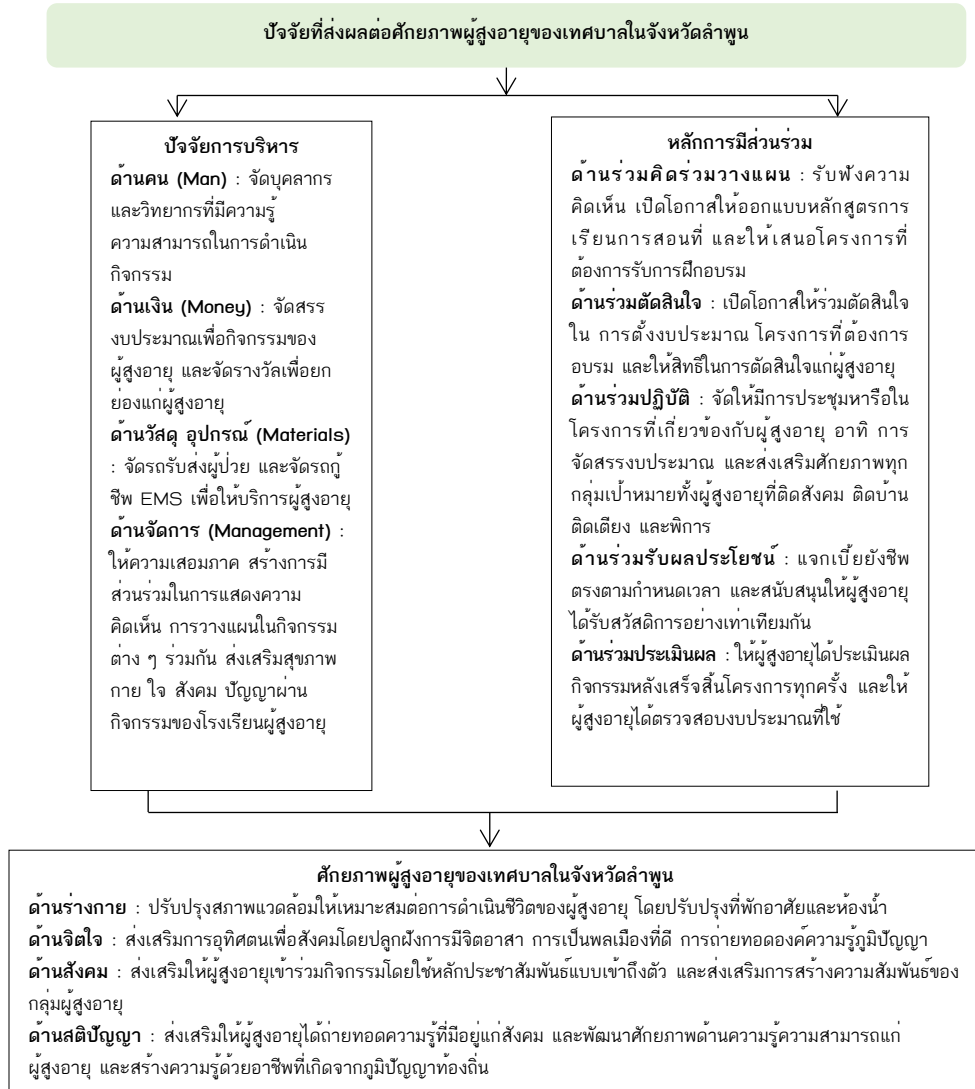

2) หลักการมีส่วนร่วม

จากการที่ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านร่วมประเมินผล ด้านร่วมคิดรวบวางแผน ด้านร่วมตัดสินใจ และด้านร่วมปฏิบัติ ตามลำดับ และการที่เทศบาลในจังหวัดลำพูนได้นำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของผู้สูงอายุนั้น แสดงให้เห็นว่าเทศบาลได้ตระหนักถึงประโยชน์สูงสุดที่ผู้สูงอายุพึงจะได้รับ และเห็นความสำคัญของการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุกับเทศบาล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล อันจะเป็นการส่งเสริมที่ดีต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พระอุดมสิทธิธนายก (กำพล คุณงักโร) (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคม เพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนันทบุรี ร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ สาธารณสุขจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้คำปรึกษา การให้กำลังใจ การดูแลสุขภาพทั้งทางกายและทางใจ แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ติดเหล้า และบุหรี่ โดยผลที่ได้รับจากการรณรงค์ให้ประชาชนลด ละ เลิก เหล้า และบุหรี่ ผ่านกิจกรรม “อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา” นั้น ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ที่มา: ผู้เขียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐ ควรส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ อาทิ การสร้างหลักประกันเงินออม เงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากพอต่อการดำรงชีพของผู้สูงอายุ

2. ภาครัฐ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับเทศบาลเพื่อความเป็นเอกภาพในการจัดที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่มีความต้องการอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการ

1. ภาครัฐ ควรเตรียมการจัดสรรบุคลากรเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี ทั้งนี้ ภาครัฐควรใช้สถิติแนวโน้มของจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเพื่อคำนวณสัดส่วนจำนวนบุคลากรต่อจำนวนผู้สูงอายุที่ต้องดูแล

2. ภาครัฐ ควรเปิดช่องทางและสนับสนุนงบประมาณการให้เงินกู้ยืมแก่ผู้สูงอายุเพื่อนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดลำพูนเท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่อื่นซึ่งเป็นพื้นที่ชนบท หรือกึ่งเมืองกึ่งชนบท ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบผู้สูงอายุในพื้นที่อื่น ๆ ด้วย

2. การวิจัยในครั้งต่อไปควรจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562). สถิติผู้สูงอายุ. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.dop.go.th/th/know/1/238>

ประภาส อุครานันท์. (2563). เผยตัวเลขคนลำพูนฆ่าตัวตายสูงสุดในไทย. สืบค้น 6 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/603073>

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอุดมสิทธิธนายก (กำแพง คุณงกโร). (2562). การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคม เพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 8(4), 1-2.

- พิรญาณ์ โคตรชมภู. (2561). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเชิงพุทธบูรณาการ* (ดุชนิพนธ์ พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภานุภุชณี พิธิษฐ์สกุลชัย. (2560). *วิเคราะห์รูปแบบการบริหารตามหลัก TQM เชิงพุทธ* (ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสถิติจังหวัดลำพูน. (2562). *วิเคราะห์และสรุปสถานการณ์ผู้สูงอายุของจังหวัดลำพูน*. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2562, จาก http://lamphun.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=431:20-9-60-10-44&catid=113&Itemid=614

ปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร*
Factors Affecting Village and Urban Fund Management
in Kamphaenphet Province

พิศณพพงศ์ กล้ากลีกิจ

Phisanuphong Klakasikit

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร

Office of Promotion of Local Administration, Kamphaeng Phet Province

E-mail: phisanuphong@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร วิธีการเป็นวิธีเชิงปริมาณที่รวบรวมข้อมูลจาก 400 ตัวอย่างที่มีแบบสอบถามที่มีค่าความถูกต้องเท่ากับ 0.963 ข้อมูลถูกวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา ความถี่, เปอร์เซ็นต์, ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ตรงตามกรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .895 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .800 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .799 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .14505 แสดงว่า การบริหารงาน ด้านการปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 80.0 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงาน สามารถทำนายประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุน

* Received May 2, 2022; Revised May 28, 2022; Accepted May 30, 2022

หมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 98.0 รองลงมาคือ การตรวจสอบสามารถทำนายได้ร้อยละ 69.0 และการปรับปรุงงาน สามารถทำนายได้ร้อยละ 60.5

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหารจัดการ; ประสิทธิภาพ; กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

Abstract

Objectives of this research were to study factors affecting village and urban fund management in Kamphaenphet Province. Methodology was the quantitative method collected data from 400 samples with questionnaires that had validity value equal to 0.963. The data were analyzed by descriptive statistics; frequency, percentage, Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.) and Multiple Regression Analysis.

The findings of the research were as follow: The management factors affected village and urban fund management in Kamphaenphet Province with statistically significant level of 0.01. in the following order: working, checking and improving that the result in Multiple R=0.895, R Square=0.800, Adjusted R Square=0.799 and Std. Error=0.14505 showed that working management, checking and improving can use in the prediction with effectiveness of the process in village and urban fund management in Kamphaenphet Province at 80.0 % and considering of each section found that working section can predict the village and urban fund management in Kamphaenphet Province at 98%, secondly, checking section at 69% and improving section at 60.5%. respectively

Keywords: management factors; effectiveness; Village and Urban Community Fund

บทนำ

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ที่ใช้เงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2552 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองมีเงินทุนเพิ่มขึ้น สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินของประชาชน และรองรับความต้องการเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งเพื่อลดการกู้ยืมเงินนอกระบบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นอีกกลไกหนึ่ง หากรัฐบาลจะกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากและขับเคลื่อนเศรษฐกิจในทุกพื้นที่ของประเทศ โดยการสนับสนุนกองทุนหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งให้สามารถขยายการลงทุนประกอบกิจการในภาคเกษตรหรือลงทุนสร้างอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน รวมถึงปรับปรุงกองทุนหมู่บ้านที่ยังขาดการบริหารจัดการที่ดี หากกองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลที่ดีต่อเศรษฐกิจของประเทศและชุมชน แต่จะส่งผลดีในระยะยาวอย่างยั่งยืนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการกองทุนที่คนในชุมชนต้องร่วมมือช่วยกันบริหารจัดการ เพื่อให้สมาชิกทุกคนรับรู้ด้วยความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชนอย่างเป็นระบบ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความสามัคคี ก่อให้เกิดเป็นพลังเครือข่ายทางการเงินและสังคมขับเคลื่อนให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

สำหรับผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกำแพงเพชร พบว่า ยังมีปัญหามากมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามโครงการและที่สำคัญ

ประการแรก คือ คณะกรรมการกองทุนยังขาดความรู้ และความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุน

ประการที่สอง คือ ประชาชนมีการกู้เงินไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาใช้คืนกองทุนได้ตามเป้าหมายส่งผลให้เกิดการยืมเงินนอกระบบมากขึ้น กองทุนฯหรือในลักษณะกู้ใหม่เพื่อคืนเงินเก่าเกิดหนี้สะสม และวงจรหนี้วนเวียนไม่จบสิ้นท้ายสุดประชาชนมีภาระหนี้สินมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะศึกษาต้นแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกำแพงเพชร ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการกำหนด ทิศทางการพัฒนานโยบาย และการวางแผน เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันจะนำไปสู่การ

ดำเนินงานพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเริ่มจากการศึกษาวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเลือกตามเกณฑ์ที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) ความจริง (Authenticity) 2) ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (Credibility) 3) การเป็นตัวแทน (Representativeness) และ 4) ความหมาย (Meaning) ความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องของข้อมูลในเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยนำผลที่ได้รับมาดำเนินการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจำนวน 737 แห่ง ใน 11 อำเภอของจังหวัดกำแพงเพชร

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดประชากรตามจำนวนของหน่วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 737 แห่ง วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบแบ่งพื้นที่ (Cluster or Area Sampling) ดังนี้ แบ่งพื้นที่ตามเขตอำเภอได้ทั้งหมด 11 กลุ่ม/อำเภอ ในแต่ละอำเภอสุ่มกองทุนหมู่บ้านมาอำเภอละ 1 หมู่บ้าน โดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ในแต่ละกองทุน สุ่มสมาชิกกองทุนมาตามจำนวนสัดส่วนของประชากร

เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruent : IOC) โดยได้ค่า

ดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.963

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression coefficients) แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) แบบ stepwise โดยมีตัวแปรที่ศึกษาคือ การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ การปรับปรุงงาน

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพิจารณาว่า เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter โดยใส่ตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละเท่าใด และมีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร (n=400)

ตัวแปรการบริหารงาน	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
การวางแผน	-.027	.030	-.038	-.904	.366
การปฏิบัติงาน	.479	.031	.980	15.385	.000***
การตรวจสอบ	-.824	.088	-.690	-9.360	.000***
การปรับปรุงงาน	.601	.049	.605	12.226	.000***
ค่าคงที่	2.755	.181		15.234	.000***

Multiple R = .895^e R Square = .800 Adjusted R Square = .799 Std. Error = .14505

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่าการบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน

ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .895 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .800 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .799 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .14505

สมมติฐานที่ 2 การมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) แบบ stepwise โดยมีตัวแปรที่ศึกษาคือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมประเมินผล

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพิจารณาว่า เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter โดยใส่ตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละเท่าใด และมีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร (n=400)

ตัวแปรการมีส่วนร่วม	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ร่วมคิด	.395	.010	.650	40.347	.000***
ร่วมทำ	.199	.009	.325	21.797	.000***
ร่วมรับผลประโยชน์	.062	.013	.093	4.874	.000***
ร่วมประเมินผล	.031	.009	.055	3.616	.000***
ค่าคงที่	1.314	.021		61.254	.000***

Multiple R = .988^d R Square = .976 Adjusted R Square = .976 Std. Error = .04989

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่าการมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน

ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .988 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .976 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .976 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .04989

แสดงว่า การมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 97.6 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่วมคิด สามารถทำนายประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 65.0 รองลงมาคือร่วมทำ สามารถทำนายได้ร้อยละ 32.5

สมมติฐานที่ 3 การปฏิบัติตามหลักปณิธานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักปณิธานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) แบบ stepwise โดยมีตัวแปรที่ศึกษาดังนี้ มีวิสัยทัศน์ จัดการดี มีมนุษยสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารงานพบว่า ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .895 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .800 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .799 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .14505 แสดงว่า การบริหารงาน ด้านการปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 80.0 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการ

ปฏิบัติงาน สามารถทำนายประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 98.0 รองลงมาคือการตรวจสอบ สามารถทำนายได้ร้อยละ 69.0 และการปรับปรุงงาน สามารถทำนายได้ร้อยละ 60.5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรษา คล้ายจันทร์พงษ์ และคณะ (2558) เรื่อง ตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองพื้นที่เขต 7 (สาขา 12) พบว่า สิ่งแวดล้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ภาวะผู้นำของคณะกรรมการการบริหารจัดการ ส่งผลต่อประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพื้นที่เขต 7 (สาขา 12) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนอกจากนี้ยังพบ อีกว่า ปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพื้นที่เขต 7 (สาขา 12) มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2550) เรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดศักยภาพการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า ตัวชี้วัดศักยภาพการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่องค์ประกอบด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านภาวะผู้นำของประธาน ด้านคุณภาพของคณะกรรมการกองทุน ด้านคุณภาพของสมาชิกกองทุน ด้านความเข้มแข็งของชุมชน และด้านการได้รับการสนับสนุนของกองทุน โดยองค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนในศักยภาพการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ถึงร้อยละ 68.22

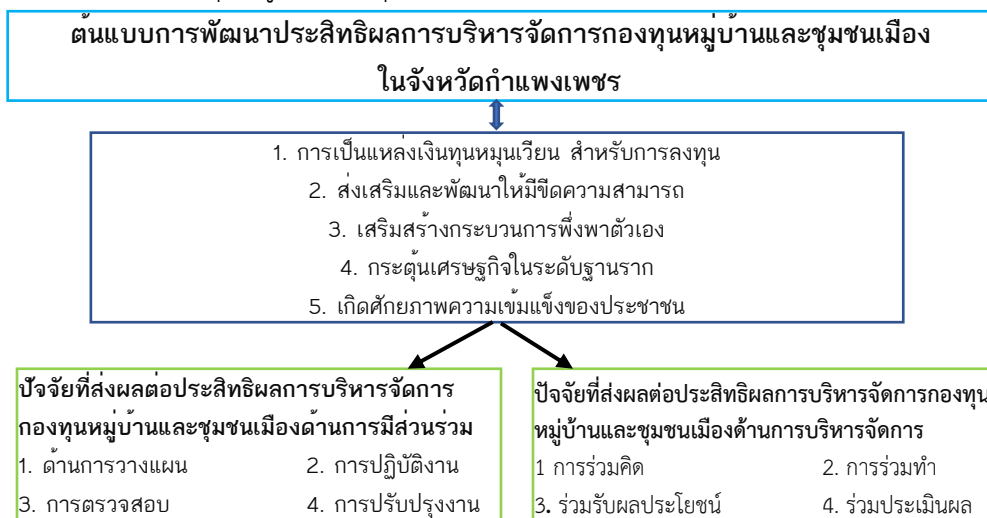
การมีส่วนร่วมพบว่า ส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือ การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .988 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .976 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .976 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .04989 แสดงว่า การมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 97.6 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่วมคิดสามารถทำนายประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 65.0 รองลงมาคือร่วมทำ สามารถทำนายได้ร้อยละ 32.5 สอดคล้องกับงานวิจัยของคณินิจ ศิริสมบุญ และคณะ (2552) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกองทุน

หมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ชญาณันท์ ณัฏฐ์ภักดิ์ และคณะ (2558) เรื่อง แนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามุมมองของผู้เชี่ยวชาญถึงแนวทางการบริหารจัดการจัดการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ให้ความสำคัญผู้นำ และคณะกรรมการ ยังเป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการกองทุนให้ประสบความสำเร็จ และกลไกการมีส่วนร่วมเป็นกลไกที่ส่งผลให้การกองทุนมีประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดความยั่งยืนของกองทุน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประไพ จัยอ่วม และคณะ (2558) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นสถาบันการเงินชุมชน: กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก และปัจจัยด้านนโยบายการส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกของกองทุนมีความสัมพันธ์ต่อการขยายโอกาสการเข้าถึงและให้บริการทางการเงินแก่คนจน

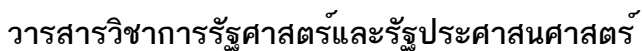
องค์ความรู้จากการวิจัย

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปเป็นผังโมทัศน์ต้นแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกำแพงเพชรดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ที่มา: ผู้เขียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ## ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการ

- ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- พงศ์ระพีพร อภากร. (2554). บทบาทของระบบการเงินระดับฐานรากในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน *The Roles of Microfinance in Promoting Financial Access* (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- หรรษา คล้ายจันทร์พงษ์ และคณะ. (2558). ตัวแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองพื้นที่เขต 7 (สาขา 12). *วารสารวิจัยสหวิทยาการไทย*, 10(1), 102-113.

- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). ผลกระทบจากกองทุนหมู่บ้านในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองต่อประชาชนในประเทศไทย (รายงานวิจัย). อุดรราชธานี: มหาวิทยาลัยอุดรราชธานี.
- คณินิจ ศิริสมบุรณ์ และคณะ. (2552) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 3(3), 93-103.
- ชญาณันท์ ณัฏฐกัปปมณฑล และคณะ. (2558). แนวทางการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารการจัดการสมัยใหม่ *Journal of Modern Management Science*, 13(2), 93-102.
- ประไพ จัยอ่วม และคณะ. (2551). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อเป็นสถาบันการเงินชุมชน: กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอปรือ จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดอุดรธานี*

Administrative efficiency of Local Administrative Organizations in
Udon Thani Province

ชไมพร กิติ

Chamaiporn Kiti

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: chamaiporn@gmail.com

๘๐-----๘๓

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.980 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 6 แห่งตามที่กำหนดไว้ จำนวน 395 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ทั้งสองปัจจัย คือ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ และหลักสัปปุริสธรรม 7 ส่งผลร่วมกันต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งหลักสัปปุริสธรรม 7 และด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 69.20 และ 26.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β_2 และ β_1) เท่ากับ 0.832 และ 0.512 ตามลำดับ
คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การบริหารงาน; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* Received April 15, 2022; Revised May 18, 2022; Accepted May 30, 2022

Abstract

Objectives of this research were to study the factors affecting administrative efficiency of the Local Administrative Organizations in Udon Thani Province. Methodology was the quantitative research collected data with questionnaires that had validity value at 0.0980 from 395 samples who were personnel from 6 local administrative organizations in Udon Thani Province. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and simple regression. Findings were as follows: Factors affecting the administrative efficiency of the local administrative organizations in Udon Thani Province were found that the New Public Administration and Sappurisa-Dhamma⁷, (seven virtues of good persons). Both factors collectively affected the administrative efficiency of the local administrative organizations in Udon Thani Province at the statistically significant level of 0.01. The Sappurisa-Dhamma 7 and the New Public Administration can explain the variations of the administrative efficiency level of the local administrative organizations in Udon Thani Province at 69.20 and 26.20. percent with factors' standard regression coefficients (β_2 and β_1) at 0.832 and 0.512, respectively.

Keywords: efficiency; Administration; local government organization

บทนำ

การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับทักษะผู้บริหารองค์กร ทักษะการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ การมีคุณธรรมนำความรู้ และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการจัดการความรู้ในด้านภูมิปัญญา การสร้างนวัตกรรมและการเชื่อมโยงหลักธรรมเพื่อให้เข้าถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร การเข้าถึงเทคโนโลยีและองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อให้เกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การวางแผนการพัฒนา เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน การบริหารงานจะประสบความสำเร็จบนพื้นฐานของการบริหารงานที่สำคัญได้แก่ทักษะด้านวิชาการ มีความเข้าใจและมีความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการดำเนินการ และกลวิธีต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานขององค์กร ทักษะด้านมนุษย์ เป็นทักษะผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัจจัยที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงาน เช่นการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร พระราชบัญญัติการบริหารท้องถิ่นของรัฐ หรือทักษะของผู้บริหาร ยังไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน อาจต้องมีการบูรณาการหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเข้าร่วมด้วย

ทั้งนี้การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการให้ผู้บริหาร หรือผู้นำท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงาน ถ้ากระทำได้สำเร็จก็น่าจะเป็นแบบอย่างของการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงาน ให้เกิดประสูกสูงสุดแก่ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

สำหรับจังหวัดอุดรธานี มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 181 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 67 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 109 แห่ง มีประชากรทั้งหมด 1,586,646 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุดรธานี, 2562) ยังมีประเด็นปัญหาที่ควรจะมีการปรับปรุงเพิ่มเติม ด้านเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และแผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลได้จริงในทางปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับวิธีการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนจังหวัดอุดรธานี เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น และช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ยากของพี่น้องประชาชนในจังหวัดอุดรธานีอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 2,144 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุดรธานี, 2562)

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี 6 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลนครอุดรธานี เทศบาลเมืองหนองสำโรง เทศบาลตำบลหนองบัว องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างแป้น องค์การบริหารส่วนตำบลเพ็ญ ซึ่งมีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตร Taro Yamane กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน แต่ผู้วิจัยแจกจริง จำนวน 395 คน ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างขึ้นเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของการตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มอย่างง่าย (Simple sampling) โดยแบ่งกลุ่มตามเขตทั้ง 7 แห่ง แล้วทำการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple sampling) ตามสัดส่วนประชากรในแต่ละกลุ่ม

เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruent : IOC) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.980

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด จำนวน 395 ชุด แล้วซึ่งคิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร

การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร (n=395)

การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของ องค์กร โดยภาพรวม	ระดับประสิทธิภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน	3.58	0.91	มาก
2. มิติของกระบวนการบริหาร	3.67	0.85	มาก
3. มิติของผลผลิตและผลลัพธ์	3.67	0.80	มาก
ภาพรวม	3.64	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ มิติของกระบวนการบริหาร ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.85) รองลงมาคือ มิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.80) และมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1 การจัดการภาครัฐสมัยใหม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) โดยมีตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (Y) และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (X_1) เป็นตัวแปรต้น ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้ คือ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) โดยมีตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (Y) และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (X₁)

Regression

Variables Entered/Removed ^a			
Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	X1 ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Y

b. All requested variables entered.

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.542 ^a	.262	.260	.695

a. Predictors: (Constant), X1

ANOVA ^a						
	Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	67.268	1	67.268	139.346	.000 ^b
	Residual	189.717	393	.483		
	Total	256.985	394			

a. Dependent Variable: Y

b. Predictors: (Constant), X1

Coefficients ^a					
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	
Model		B	Std. Error	Beta	t
1	(Constant)	.394	.278		1.419
	X1	.799	.068	.512	11.805
					Sig.

a. Dependent Variable: Y

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายข้างต้น ได้สมการการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายคือ

$$\hat{Y} = .394 + (.799)X_1 \text{ (unstandardized equation)}$$

$$\hat{Z}_Y = (.512)Z_{X_1} \text{ (standardized equation)}$$

โดยมี F = 139.34, p-value (Sig.) = 0.000, R-square = .262 (26.20%)

แสดงว่า การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (X₁) ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี(Y) (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ซึ่งปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (X₁) สามารถอธิบายความผัน

แปรหรือพยากรณ์ของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี(Y) ได้ร้อยละ 26.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β_1) เท่ากับ 0.512

สมมติฐานที่ 2 หลักสัปปุริสธรรม 7 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม 7 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) โดยมีตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (Y) และหลักสัปปุริสธรรม 7 (X_2) เป็นตัวแปรต้น ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้ คือ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) โดยมีตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (Y) และตัวแปรต้นเป็นหลักสัปปุริสธรรม 7 (X_2)

Regression

Variables Entered/Removed ^a			
Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	X2 ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Y

b. All requested variables entered.

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.832 ^a	.692	.661	.449

a. Predictors: (Constant), X2

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	177.794	1	177.794	882.334	.000 ^b
	Residual	79.191	393	.202		
	Total	256.985	394			

a. Dependent Variable: Y

b. Predictors: (Constant), X2

Coefficients ^a					
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	
		B	Std. Error	Beta	t
1	(Constant)	.452	.110		4.117
	X2	.834	.028	.832	29.704

a. Dependent Variable: Y

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายข้างต้น ได้สมการการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายคือ

$$\hat{Y} = .452 + (0.834)X_2 \text{ (unstandardized equation)}$$

$$\hat{Z}_Y = (.832)Z_{X_2} \text{ (standardized equation)}$$

โดยมี $F = 882.334$ $p\text{-value (Sig.)} = 0.000$, $R\text{-square} = .692$ (69.20%)

แสดงว่า หลักสัปปุริสธรรม 7 (X_2) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (Y) (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ซึ่งหลักสัปปุริสธรรม 7 (X_2) สามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี(Y) ได้ร้อยละ 69.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β_2) เท่ากับ 0.832

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพุทธบูรณาการเพื่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ซึ่งหลักสัปปุริสธรรม 7 สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 69.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.832 และด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่ สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 26.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.512 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานจะมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ ก็ต้องโดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่าพุทธบูรณาการ คือ หลักสัปปุริสธรรม 7 อันได้แก่ อัมมัญญตา (รู้จักเหตุ) ต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ให้บริการประชาชน ทราบถึงปัญหา ความรับผิดชอบในหน้าที่การให้บริการช่วยเหลือ หาทางแก้ไขปัญหามาให้ตรงจุด ตั้งมั่นอยู่ในหลักแห่งกฎหมายให้บริการประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้องอรรถัญญตา (รู้จักผล) ต้องมุ่งมั่นในการทำงานให้ถึงเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ เข้าใจ ยอมรับและชี้แจงได้เมื่อประชาชนมีการร้องเรียนต่อการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อรรถัญญตา (รู้จักตน) ต้องปรับตัวเข้ากับประชาชนในชุมชนได้ดี รู้จักตัวตน วางตัวได้เหมาะสมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง มัตตัญญตา (รู้จักประมาณ) ต้องรู้จักการพัฒนาพื้นที่ตามความจำเป็นของชุมชน ใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และมี

ระบบปฏิบัติการ ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว กาลัญญตา (รู้จักกาล) ต้องดูแลความปลอดภัยในสถานการณ์ฉุกเฉินในช่วงเวลาที่เหมาะสม และแก้ไขสถานการณ์ต่างๆได้ทันที่ รู้ว่าอะไรควรทำก่อนอะไรควรทำหลัง และมีการลำดับขั้นตอนในการทำงานที่ชัดเจน ปรีสัญญตา (รู้จักชุมชน) ต้องมีการบริหารจัดการชุมชนอย่างใกล้ชิดและเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ให้บริการต้อนรับดูแลผู้เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่เป็นอย่างดี และให้ความช่วยเหลือตามสภาพความเดือดร้อนในชุมชนนั้นๆ บุคคลัญญตา (รู้จักบุคคล) ต้องมีการจัดกิจกรรมให้บุคคลทุกคนในพื้นที่เข้าร่วมได้ รับฟังปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ และให้ความอนุเคราะห์ดูแลผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ เมื่อนำทั้ง 2 ปัจจัยมาบูรณาการร่วมกัน จะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีได้ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงาน

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ ก็จะต้องประกอบด้วย การบริหารอย่างมีอาชีพ ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ สามารถตัดสินใจได้เด็ดขาดมีเป็นอิสระในการทำงานมีการใช้ดุลยพินิจ ตัดสินใจในการบริหารงานได้ทันต่อสถานการณ์ การกำหนดวัตถุประสงค์ ของการปฏิบัติราชการที่ชัดเจน ต้องมีกรอบในการทำงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน มีปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ได้ การเชื่อมโยงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐโดยหาช่องทางให้มีการให้เบี่ยงเบนตอบแทนผู้ปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติงานนอกเวลาหรือมีการกิจพิเศษ จัดสรรคนให้เหมาะกับงาน และจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับงาน ด้านโครงสร้างองค์กร ต้องปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และหมั่นตรวจสอบปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้ทันต่อยุคสมัย ด้านการส่งเสริมให้มีระบบแข่งขันในการจัดบริการ เพื่อป้องกันและลดปัญหาการผูกขาด สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีผ่านกลไกตลาด และเปิดให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาแข่งขันกันเพื่อจัดทำบริการสาธารณะแทนภาครัฐ ด้านการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้มีความทันสมัย ประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานของรัฐที่จุดเดียว ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียมในการเข้ารับบริการ ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ประชาชน โดยมีการตอบรับแบบ ทันทีทันใด ด้านการส่งเสริมวินัยทางการเงินการคลัง มีการประเมินผลงบประมาณประจำปี การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐอย่างความคุ้มค่า ระบบการตรวจสอบความคุ้มค่าที่เป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร วงศ์โสภ (2555) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธตามหลักสัปปริสธรรมของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า การนำหลักสัปปุริสธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบผู้นำเชิงพุทธตามหลักสัปปุริสธรรมมีลำดับขั้นตอนดังนี้คือ หลักการจะต้องบูรณาการหลักสัปปุริสธรรม หลักการบริหารตามระเบียบข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหลักภาวะผู้นำในการบริหารงาน กระบวนการต้องปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ บทบาทที่พึงประสงค์และเป็นการข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และผลของรูปแบบผู้นำเชิงพุทธตามหลักสัปปุริสธรรมจะทำให้เกิดผู้นำที่พึงประสงค์ขององค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นผู้นำต้นแบบที่มีคุณลักษณะ ครองตน ครองคนและครองงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรภาส ประสมสุข และนิพนธ์ กีนาวงศ์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง “หลักบริหารตามแนวพุทธ”พบว่า ผู้บริหารการศึกษาควรยึดหลักสัปปุริสธรรม 7 ในการครองใจคนโดยประยุกต์ใช้กับภาวะผู้นำและการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับพระพรหมคุณาภรณ์ที่กล่าวว่า คนสมบูรณ์แบบหรือมนุษย์โดยสมบูรณ์ถือได้ว่าเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าที่แท้จริงของมนุษยชาติ ซึ่งเรียกว่าเป็นคนเต็มคน ผู้สามารถนำชุมชนและสังคมไปสู่สันติสุขและความสวัสดิมีธรรมตามสัปปุริสธรรม 7 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโพชน กวักหิรัญ (2555) ที่ได้วิจัยเรื่อง “บูรณาการการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยหลักสัปปุริสธรรม” พบว่า ทำให้มีการวางแผนงานที่ดีมีระบบในการดำเนินงาน ตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น ลดภาวะการด้อยประสิทธิภาพการบริหาร ลดความเสียหายการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทำให้การดำเนินงานเกิดผลสำเร็จดีขึ้น ทำให้จัดสรรงบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่า เกิดความเป็นธรรม ลดปัญหาความขัดแย้ง ความไม่เสมอภาค เพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนด้านสุขภาพและจิตใจ และเป็นการลดภาวะความเสี่ยงต่อโรคร้ายไข้เจ็บการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีการวางแผนงานที่ดีมีระบบในการดำเนินงานด้านการบริการสาธารณะ ตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น ลดภาวะ ความเสียหาย เสียเวลา ความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเกิดประโยชน์ต่อประชาชน และสามารถนำมาสร้างรูปแบบ “GEO” MODEL เป็นโมเดลแห่งการดำเนินงานที่ได้ผลดียิ่งขึ้น ประสิทธิภาพ G= Good หมายถึง ดี E= Efficiency หมายถึง ประสิทธิภาพ O= Operation หมายถึง การดำเนินงาน การดำเนินงานขององค์กรที่ได้นำหลักสัปปุริสธรรมมาบูรณาการเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เมื่อมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพแล้วย่อมส่งผลแห่งความสำเร็จที่ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างยั่งยืนสอดคล้องงานวิจัยของ ปรมต วรรณบวร

(2560) ได้ศึกษาเรื่อง “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น มีลักษณะสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมโดยยึดมั่นและเชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเคารพหลักความเสมอภาค เคารพสิทธิของกันและกัน เท่าเทียมกัน กล้าเสนอความคิดต่อส่วนรวม ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการเมืองคำนึงถึงประโยชน์ส่วนใหญ่ ยึดถือกติกาของสังคมเป็นหลัก ใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์ มีน้ำใจ เลือกรับข่าวที่เหมาะสมและมีประโยชน์พึ่งตนเอง ดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจ สู้ตายยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดา กลิ่นเทศ (2564). ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า สภาพการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ การบริหารจัดการองค์การ หลักสัปปริสธรรม 7 และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$, $S.D.=0.727$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า ผลผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=0.727$) รองลงมา คือ ความพึงพอใจ ($\bar{X}=3.94$, $S.D.=0.797$) ประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.798$) ตามลำดับ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ประกอบด้วย การสื่อสารข้อความ ทรัพยากร ทัศนคติของผู้ปฏิบัติ โครงสร้างระบบราชการ ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 11 การบริหารจัดการองค์การ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ การสั่งการ การประสานงาน การควบคุมการบริหาร ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 78 หลักสัปปริสธรรม 7 อันประกอบด้วย ธัมมัญญา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) อัตถัญญา (เป็นผู้รู้จักผล) อัตตัญญา (เป็นผู้รู้จักตน) มัตตัญญา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) กาลัญญา (เป็นผู้รู้จักกาล) ปริสัญญา (เป็นผู้รู้จักบริษัท) ปุคคลัญญา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้อย่างดี ร้อยละ 87 รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผน

ยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่าหลักพุทธธรรมได้แก่หลักสัปปุริสธรรม 7 ทุกข้อสามารถเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยผ่านเกณฑ์ค่าสถิติความสอดคล้องทุกตัวที่นำมาวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบูรณาการ หลักสัปปุริสธรรม 7 สามารถเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ที่มา: ผู้เขียน

สรุป มิติด้านกระบวนการบริหาร คือ ผู้บริหารต้องมีการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน กลุ่มงาน หรือการดำเนินงานในหน้าที่ต่างๆ ให้ใช้ทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาด เหมาะสมและคุ้มค่า ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพนั้น หมายถึงการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และมีการปฏิบัติการ

สำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า บทบาทสำคัญของผู้บริหารคือการนำพาองค์กรไปให้ถึงเป้าหมายและบรรลุผลสำเร็จได้โดยส่วนรวม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีคู่มือตัวชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพิ่มขึ้นที่มุ่งเน้นสมรรถนะเชิงความสามารถและคุณธรรมของบุคลากร
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการพัฒนาบุคลากรโดยการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างมาตรฐานด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานโดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กรทางศาสนา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดระบบการติดตามและประเมินผลที่มีคุณภาพ เน้นการเชื่อมโยงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐ เพื่อให้บุคลากรในองค์กรเห็นความสำคัญของการติดตามและประเมินผล แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการมอบหมายงานให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและควรสร้างจิตสำนึกให้มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานจากการทำงานเป็นทีม ไม่ใช่เพราะคนใดคนหนึ่ง
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพัฒนาด้านทักษะในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรให้ตรงกับความรู้ความสามารถ เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเน้นให้บุคลากรทำงานเชื่อมโยง ยึดโยงกับชุมชนให้มากที่สุดเพื่อความเข้าใจถึงปัญหา และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา หลักคำสอนของศาสนาอื่น ลัทธิการเมืองอื่น ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารระบบราชการไทย

2) ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยบูรณาการหลักทฤษฎีทั่วไปกับหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา หลักคำสอนของศาสนาอื่น หลักการเมืองอื่น

3) ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะหรือประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้ หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา หลักคำสอนของศาสนาอื่น หลักการเมืองอื่น เป็นตัวชี้วัด

เอกสารอ้างอิง

- ปรมต วรรณบวร. (2560). *ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น* (ดุชนิพนธ์ พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์ บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560).
- ปรีดา กลิ่นเทศ. (2564). *รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์* (ดุชนิพนธ์ ปริญญา ดุชนิพนธ์ บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรภาส ประสมสุข และนิพนธ์ กิณวงศ์. (2549). รายงานการวิจัยหลักการบริหารตามแนวพุทธ. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(2), 63-84
- สมโพชน์ กวักหิรัญ. (2555). *บูรณาการการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยหลักสัปบุริสธรรม* (รายงานวิจัย). ฉะเชิงเทรา: องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะพาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุดรธานี. (2562). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562*. สืบค้น 24 มีนาคม 2562, จาก https://www.ect.go.th/ect_th/ewt_dl_link.php?nid=8447
- อัมพร วงศ์โสภ. (2555). *รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธตามหลักสัปบุริสธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาความคิดเห็นของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่* (ดุชนิพนธ์ พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์ บัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

โมเดลความสัมพันธ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหา
ภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี*
Relationship Model of Groundwater Bank Management for
Sustainable Solutions of Drought and Flood
in Ubonratchathani Province

ปกิตน์ สันตินิยม

Pakit Santiniyom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: pakit.santiniyom@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโมเดลความสัมพันธ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 423 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติแบบบรรยายและการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่าไค-สแควร์ $\chi^2 = 88.60$; $df = 80$; $p = .239$; $RMSEA = .016$; $GFI = .980$; $AGFI = .950$ และทุกตัวแปรในโมเดลร่วมกันอธิบายตัวแปรผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินได้ร้อยละ 100

คำสำคัญ: จิตสำนึก; การเมือง; ระบอบประชาธิปไตย

* Received June 25, 2022; Revised July 20, 2022; Accepted July 24, 2022

Abstract

Objectives of this research were to study the relationship model of groundwater bank management for sustainable solutions of drought and flood in Ubonratchathani Province with empirical data. Results showed as follow: Relationship Model of groundwater bank management for sustainable solutions of drought and flood in Ubonratchathani Province fitted with the empirical data which showed chi-squared $\chi^2 = 88.60$; $df = 80$; $p = .239$; $RMSEA = .016$; $GFI = .980$; $AGFI = .950$, all variables within the model can explain the achievement of groundwater bank management at 100 percent.

Keywords: relationship model; management; underground water bank; Drought and flood problems

บทนำ

ประเทศไทยเราเป็นประเทศที่มีพื้นฐานส่วนใหญ่ทำการเกษตร และส่งออกพืชผลทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก และสร้างรายได้ให้กับประเทศจำนวนมาก หากมองในแง่ของดุลการค้าไทยยังคงเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้าในอาเซียน คิดเป็นมูลค่ากว่าห้าพันสามร้อยล้านบาท โดยสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของไทย ได้แก่ น้ำตาล อาหารปรุงแต่งจากเนื้อปลา เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ข้าวเจ้าและข้าวหอมมะลิ ผลไม้ และยางพาราธรรมชาติ (กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ, 2563) ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อพืชผลการเกษตรคือ “น้ำ” ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยในหลายพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ซึ่งเกิดจากการขาดฝน ฝนตกไม่ตรงตามฤดู หรือฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้พืชผลทางการเกษตรเสียหายจำนวนมาก ซึ่งมีผลต่อการส่งออกสินค้าทางการเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ต่างเร่งรัดในการเข้ามาช่วยกันแก้ไขปัญหา

นอกจากนี้ยังเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต ทั้งพืช สัตว์ รวมทั้งมนุษย์ด้วย คนเรามีชีวิตอยู่ได้ไม่เกิน 7 วันหากขาดน้ำ และน้ำยังมีความสำคัญต่อทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรดินแร่ธาตุต่าง ๆ และน้ำมีผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศธรรมชาติ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของน้ำและลำน้ำสาขาเป็นแหล่งสะสมน้ำที่มีขนาดใหญ่จนมีปริมาณเพียงพอก่อให้เกิดเป็นสายน้ำไหลลงสู่พื้นที่ราบลุ่มสิ่งมีชีวิตทั้งมนุษย์พืชและสัตว์ได้อาศัยแม่น้ำลำธารในการดำรงชีวิต (สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์, 2550)

ในขณะที่การเก็บกักน้ำหรือการชะลอน้ำตามธรรมชาติลดลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศนำไปสู่ปัญหาน้ำท่วม และขาดแคลนน้ำที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการระบายน้ำเสียทั้งจากภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และชุมชนลงสู่แหล่งน้ำ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพน้ำเพิ่มขึ้นอีกด้วยที่ผ่านมา แม้ว่าประเทศไทยได้กำหนดแนวนโยบาย ตลอดจนจัดทำแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำมาอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากสภาพปัญหาที่แปรเปลี่ยนตลอดเวลา ทำให้นโยบายและแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับน้ำดังกล่าวไม่อาจครอบคลุมในทุกปัจจัยของปัญหาประกอบกับความไม่ชัดเจนของการบูรณาการแผนงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่นที่รับผิดชอบ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาน้ำที่ยั่งยืนได้ (กรมทรัพยากรน้ำ, 2558) ทั้งนี้เนื่องจากขาดการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมมีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่ถูกต้องตามศักยภาพของพื้นที่ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากร และการพัฒนาความเจริญของประเทศทำให้สภาพธรรมชาติถูกเปลี่ยนแปลงซึ่งความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วม และการขาดแคลนน้ำหรือภัยแล้งนั้นย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลผลิตทางการเกษตรและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอันมีผลร้ายแรงต่อปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมตลอดจนความมั่นคงของชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (นิวัติ เรืองพานิช, 2547) นโยบายการบริหารจัดการน้ำของรัฐจะมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อจัดหาเพิ่มเติมตอบสนองต่อความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นมากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ต้นน้ำและแหล่งน้ำ การบำรุงรักษาระบบส่งน้ำให้สามารถใช้งานได้เต็มสมรรถภาพ เพื่อลดอัตราการสูญเสียน้ำระหว่างการส่งน้ำ หรือการกำหนดให้มีมาตรการควบคุมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า (สมเดช สีแสง, 2545)

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นพื้นที่ราบลุ่มตั้งอยู่ในแอ่งโคราช โดยลาดเอียงมาจากทิวเขาเพชรบูรณ์ มีแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำมูล และแม่น้ำชี ซึ่งจะไหลลงไปสู่แม่น้ำโขงแม่น้ำมูลไหลมาจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา และไหลไปทางทิศตะวันออกบรรจบกับแม่น้ำโขงในจังหวัดอุบลราชธานี แม่น้ำชี ซึ่งไหลผ่านตอนกลางของภาคอีสานก่อนที่จะไหลไปทางใต้เพื่อบรรจบกับแม่น้ำมูลในจังหวัดศรีสะเกษ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2563) ซึ่งแม่น้ำทั้งสองสายนี้เป็นแม่น้ำสายหลักที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงฤดูฝนในบางปี น้ำจากแม่น้ำทั้งสองสายไหลเอ่อท่วมบ้านเรือน และพื้นที่การเกษตรของเกษตรกร ประกอบกับในพื้นที่การเกษตรขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดี ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำตามมา ดังที่ได้ทราบกันอยู่ประจักษ์

ในแต่ละรอบปี หลาย ๆ พื้นที่ของจังหวัดอุบลราชธานีถูกประกาศว่าเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติด้านภัยแล้ง และน้ำท่วมในพื้นที่เดียวกัน เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการน้ำของภาครัฐยังไม่ประสบความสำเร็จ

หากไม่มีการบริหารจัดการน้ำที่ดีจะก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมสร้างความเสียหายแก่บ้านเรือนและพื้นที่การเกษตร และปัญหาขาดแคลนน้ำจนต้องมีการแย่งน้ำกันเกิดขึ้นดังที่เคยเกิดขึ้นในครั้งพุทธกาลที่เกิดเหตุการณ์พระญาติของพระพุทธองค์เกิดการทะเลาะกัน เพราะเหตุแห่งน้ำ ซึ่งศากยตระกูลกับโกลิยะตระกูลอันเป็นตระกูลฝ่ายพุทธมารดาและพุทธบิดาของพระองค์ทะเลาะกันเรื่องน้ำ พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปทรงห้ามเหตุโดยหลักการเจรจา ปัจจุบันการแย่งน้ำเข้านาของชาวไทยยังมีอยู่มากเมื่อถึงฤดูฝนก็เปิดน้ำเข้านาคนอื่น พอถึงฤดูแล้งก็แย่งกันสูบน้ำจนเป็นเหตุทะเลาะวิวาทกันก็มาก (พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2547) เรื่องน้ำในพระไตรปิฎกในการก่อสงครามแย่งน้ำโดยประยูรญาติทั้งสองฝ่ายของพระพุทธองค์ แสดงให้เห็นว่าน้ำมีความสำคัญต่อชีวิตมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล หากใช้ทรัพยากรน้ำอย่างไม่รู้คุณค่าในอนาคตอาจจะเกิดปัญหาการแย่งชิงน้ำขึ้นมาได้ ทางพระพุทธศาสนานั้นมีการกล่าวถึงการอนุรักษ์แหล่งน้ำเช่นกัน ถ้าใครทำให้น้ำเสีย คือทำลายคุณภาพของน้ำ ถือว่าเป็นบาปอย่างยิ่ง เพราะสรรพสัตว์ที่อาศัยน้ำนั้นหากขาดน้ำจะถึงจุดจบ ในขุททกนิกาย เปตวัตถุ ระบุไว้ว่า “หากบุคคลทำลายสระน้ำ บ่อน้ำ สวน ศาลาน้ำ หรือสะพาน ย่อมเกิดเป็นเปรต เปลือยกายและนำเกลียดน่าชังดุจเดียวกับเศรษฐีชนบาล” (ขุ.ธ.(ไทย) 26/3568/146-148.) ในภาพรวมพระพุทธองค์ใช้หลักการบริหารจัดการโดยยึดพระธรรมวินัยอันเป็นหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคมและการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติควรอย่างยิ่งที่ประชาชนจะนำหลักพุทธวิธีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะพระพุทธเจ้ามีพระชนม์ชีพสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับธรรมชาติตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงวาระสุดท้ายแห่งพระชนม์ชีพ คือได้ประสูติ ณ ลุมพินีนอุทยาน มีแม่ไม้ที่ร่มรื่นตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณภายใต้ต้นโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา และดับขันธปรินิพพาน ณ ป่าสาละวัน เมืองกุสินารา พระพุทธองค์ทรงประทับอยู่ตามราวป่าและภูเขา เป็นเวลา 45 พรรษา (ที.ม.(ไทย). 10/265/217) และพระพุทธองค์ได้ตรัสบอกภิกษุเรื่องการใช้อยู่เสนาสนะอันสงัดอันได้แก่ป่าโคนไม้หรือเรือนว่าง มีชอกเขาถ้ำในภูเขาป่าช้าป่าละเมาะที่โล่งแจ้งลอมฟางที่สงัดมีเสียงน้อยมีเสียงอีกทีก็น้อย ไม่มีคนสัญจรไปมาไม่มีคนพลุกพล่านว่าเหมาะเป็นที่หลีกเร้นเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม (สุริย์ มีผลกิจ และวิเชียร มีผลกิจ, 2545)

จากความข้างต้นจะเห็นได้ว่าสถานที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินที่เหมาะสมจะต้องมีน้ำสมบูรณ์ ดังเช่นสถานที่อุรเวลาเสนานิคมที่พระพุทธเจ้าตกลงพระทัยใช้เป็นที่ทรงบำเพ็ญเพียร พระองค์ทรงพรรณนาว่า “มีไพร่สมถ์ร่มรื่น น้ำขึ้นบาน ทั้งมีแม่น้ำไหลผ่าน น้ำใส เย็น ชื่นใจ” สถานการณ์ที่ท่านบรรยายไว้ มีความพร้อมพร้อมมดงามด้วยน้ำและร่มเงาที่แตกต่างกันไป หลากหลาย เช่น บางแห่งว่า “สระโบกขรณีมีน้ำใส น้ำมีรสอร่อย เย็นชื่นใจ สะอาด สะท้อนแสงระยิบระยับตา มีทำนน้ำเรียบงาม นำความรื่นรมย์ ดกคั่นด้วยรุกขชาตินานาชนิดแผ่คลุมให้ร่มเงา” แต่ไม่ว่าจะวิจิตรงดงามอย่างไร คือมีน้ำอุดม มีร่มไม้ให้พักพิง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559) ดังนั้นในการบริหารจัดการน้ำในเบื้องต้นจำเป็นต้องยึดหลักในการบริหารจัดการน้ำตามแนวพุทธ โดยการบูรณาการหลักของอิทธิบาท 4 ประการ ที่พระพุทธเจ้าและพระภิกษุสงฆ์ในอดีต ซึ่งเป็นผู้มีปัญญา มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมถึงการรักษาน้ำให้มีอยู่ และสามารถนำน้ำนั้นมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวจังหวัดอุบลราชธานีได้พยายามแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมมาโดยตลอด แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ มีน้ำท่วมในพื้นที่ที่ไม่ต้องการน้ำ และขาดแคลนน้ำในพื้นที่ที่ต้องการน้ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “รูปแบบการบริหารจัดการธนาการน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี” ด้วยเล็งเห็นว่าหากมีการศึกษาถึงกระบวนการ และวิธีการในการบริหารจัดการน้ำที่ดี โดยการนำทฤษฎีการบริหารและหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำ จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาภัยน้ำท่วมและปัญหาการขาดแคลนน้ำได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการบริหารจัดการธนาการน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ

บริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน 1) หลักภาวะผู้นำ ประกอบด้วย มีความคิดริเริ่ม มีความรู้ความสามารถ มีความสามารถในการจูงใจ มีความกล้าตัดสินใจ 2) หลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความคุ้มค่า 3) หลักกอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ความรักในหน้าที่ ความเพียรพยายาม ความเอาใจใส่ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่อยู่ในอำเภอน้ำยืน 5 ตำบลและอำเภอเมืองใน 4 ตำบล ซึ่งเป็นอำเภอที่มีการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินประสบผลสำเร็จอย่างได้ผลดีซึ่งมีจำนวนประชากร 68,363 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Hair และคณะ (Hair et al., 1998) คือ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าหรือจำนวนเส้นทาง (path) ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลกรอบแนวคิดในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าทั้งหมด 43 พารามิเตอร์หรือมีจำนวนเส้นทางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลกรอบแนวคิดทั้งหมด 43 เส้นทาง ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ควรมีขนาด 430 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ใช้แบบสอบถามในการแจกจ่ายไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน เพื่อป้องกันกรณีการตอบกลับแบบสอบถามไม่ถูกต้องครบถ้วนและปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามตอบกลับที่คัดเลือกใช้ได้สมบูรณ์จำนวน 423 ซึ่งอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 94.00

เครื่องมือในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruent : IOC) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.8 - 1.0 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.994

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินในพื้นที่อำเภอน้ำยืน 5 ตำบลและอำเภอเมืองใน 4 ตำบล จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 450 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การวิเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา (สฤงค์ จันทวานิช, 2549)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของโมเดลนี้มีตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร คือ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (LEAD) 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (MANAGE) 3) ปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 (IDDHIB) และ 4) ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน (ACHIEV) โดยตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 18 ตัวแปร

การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี กับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิเคราะห์โมเดลครั้งแรก พบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 1925.39 ที่องศาอิสระเท่ากับ 129 และความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .000 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .182

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงปรับโมเดลโดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ ซึ่งเป็นการผ่อนคลายเป็นเบื้องต้นจากข้อตกลงเบื้องต้นในสถิติวิเคราะห์ดั้งเดิมที่กำหนดว่าเทอมความคลาดเคลื่อนต้องไม่สัมพันธ์กัน เป็นข้อตกลงเบื้องต้นในสถิติวิเคราะห์ด้วย SEM ซึ่งกำหนดให้มีการนำเทอมความคลาดเคลื่อนมาใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล และเทอมความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันตามสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ธรรมชาติ ผลการปรับโมเดล จะได้ค่าขนาดอิทธิพลและค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น ผู้วิจัยพิจารณาปรับโมเดลจากดัชนีดัดแปลงโมเดล (modification indices) และได้ปรับโมเดลจำนวน 50 เส้นทาง โดยได้ปรับ 1) เส้นทาง Theta-Delta (TD) 2) เส้นทาง Theta-Epsilon (TE) และ 3) เส้นทาง Theta-Delta-Epsilon (TH) และผลจากการปรับโมเดล ทำให้ได้โมเดลเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไคสแควร์ มีค่าเท่ากับ 88.60 องศาอิสระเท่ากับ 80 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .239 นั่นคือ ค่าไคสแควร์ แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .98 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .95 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ .014 ซึ่งเข้าใกล้ศูนย์ และค่าเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานระหว่างตัวแปรสูงสุด (Largest Standardized Residuals) เท่ากับ 3.472 ซึ่งสนับสนุนว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้มีความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.400 ถึง 0.836 โดยตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงสูงสุด คือ หลักความโปร่งใส (MANAG3) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.836 รองลงมาคือ หลักคุณธรรม (MANAG2) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.834 และตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงต่ำสุดคือ การแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืน (ACHIEV4) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.400 ในภาพรวมค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าจากระดับปานกลางถึงระดับสูง

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-SQUARE) ของสมการโครงสร้าง ตัวแปรภายในแฝง พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 (IDDHIB) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ .965 แสดงว่า ตัวแปรภายในโมเดล คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (LEAD) และปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (MANAGE) สามารถอธิบายความแปรปรวน ขององค์ประกอบของอิทธิบาท 4 ได้ร้อยละ 96.50 และผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการ ธาราน้ำใต้ดิน (ACHIEV) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 1.000 แสดงว่า 1) ปัจจัย ด้านภาวะผู้นำ (LEAD) 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (MANAGE) 3) ปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 (IDDHIB) สามารถอธิบายความแปรปรวนของ ผลสัมฤทธิ์การ บริหารจัดการธาราน้ำใต้ดิน (ACHIEV) ได้ร้อยละ 100.00

เมื่อพิจารณาเมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าพิสัยสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ในช่วง 0.917 ถึง 1.000 โดยตัวแปรทุกคู่มี ความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน (ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก) ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 (IDDHIB) และผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการ ธาราน้ำใต้ดิน (ACHIEV) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 1.000 มีความสัมพันธ์ ในระดับสูง แสดงว่า เมื่อมีปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 เพิ่มมากขึ้น ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการ ธาราน้ำใต้ดินก็เพิ่มมากขึ้นด้วย และตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (MANAGE) และปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 (IDDHIB) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.982 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูง รวมทั้งปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (MANAGE) และผลสัมฤทธิ์การ บริหารจัดการธาราน้ำใต้ดิน (ACHIEV) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.982

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดล พบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (LEAD) กับผลสัมฤทธิ์การ บริหารจัดการธาราน้ำใต้ดิน (ACHIEV) (ขนาดความสัมพันธ์ = 0.917) แยกเป็นอิทธิพล ทางตรง -.002 และอิทธิพลทางอ้อม .095 เป็นอิทธิพลรวม .093 ทั้งอิทธิพลทางตรง อิทธิพล ทางอ้อมและอิทธิพลรวมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธาราน้ำใต้ดิน อย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาล (MANAGE) กับผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธาราน้ำใต้ดิน (ACHIEV) (ขนาดความสัมพันธ์ = 0.982) แยกเป็นอิทธิพลทางตรง .004 และอิทธิพลทางอ้อม .892** เป็นอิทธิพลรวม .897** โดยที่ทั้งอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การ

บริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่เป็นอิทธิพลทางตรงส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นที่น่าสังเกตว่าขนาดอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (MANAGE) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน (ACHIEV) สูงกว่าอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งผ่านตัวแปรปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 (IDDHIB) ดังนั้น ปัจจัยด้านอิทธิบาท 4 จึงเป็นตัวแปรส่งผ่าน (Mediator) ในโมเดลเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี รายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี

ตัวแปรผล	IDDHIB			ACHIEV		
ตัวแปรเหตุ	TE	IE	DE	TE	IE	DE
LEAD	.095 (.062)	-	.095 (.062)	.093 (.062)	.095 (.062)	-.002 (.008)
MANAGE	.894** (.071)	-	.894** (.071)	.897** (.072)	.892** (.077)	.004 (.029)
IDDHIB	-	-	-	.998** (.048)	-	.998** (.048)
ค่าสถิติ	ไค-สแควร์ = 88.60, df = 80, p = .239, GFI = .98, AGFI = .95, RMR = .014					
ตัวแปร	LEAD1	LEAD2	LEAD3	LEAD4	MANAG1	MANAG2
ความเที่ยง	.718	.769	.793	.832	.816	.834
ตัวแปร	MANAG3	MANAG4	MANAG5	MANAG6	IDDHIB1	IDDHIB2
ความเที่ยง	.836	.763	.763	.827	.817	.802
ตัวแปร	IDDHIB3	IDDHIB4	ACHIEV1	ACHIEV2	ACHIEV3	ACHIEV4
ความเที่ยง	.827	.798	.732	.742	.826	.400
สมการโครงสร้างตัวแปร	IDDHIB			ACHIEV		
R SQUARE	.965			1.000		
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง						
ตัวแปรแฝง	IDDHIB	ACHIEV	LEAD	MANAGE		
IDDHIB	1.000					
ACHIEV	1.000	1.000				
LEAD	0.918	0.917	1.000			
MANAGE	0.982	0.982	0.920	1.000		

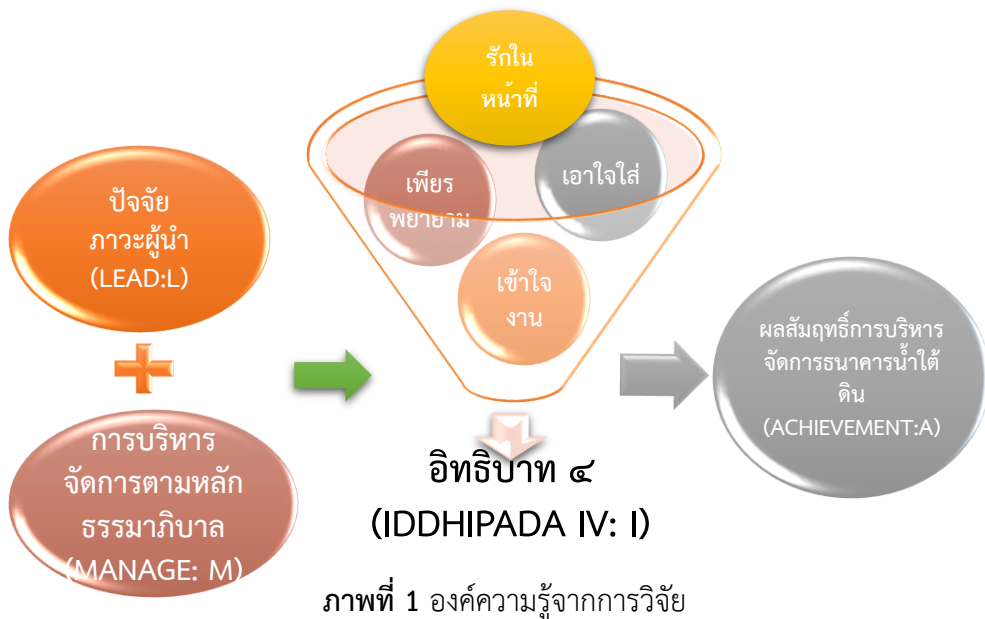
อภิปรายผลการวิจัย

จากผลวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหากล้วยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในชุมชนที่มีการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหากล้วยแล้งและน้ำท่วม ซึ่งส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างคนในชุมชนในการร่วมแรงร่วมใจกันในการแก้ไขปัญหาร่องน้ำ ดังนั้น การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการเป็นอยู่และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน เพราะธนาคารน้ำใต้ดินสามารถช่วยแก้ไขปัญหากล้วยแล้งและน้ำท่วมได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิมพ์พิสุทธิ์ อ้วนล้ำ และคณะ (2560) ที่ได้เสนอผลการศึกษาไว้ว่าธนาคารน้ำใต้ดิน มีแนวคิดจากการนำน้ำที่เป็นสายน้ำสะสมไว้ในใต้ดินขึ้นมาใช้บริเวณผิวดิน โดยมีแม่น้ำ ลำห้วย คู คลอง เป็นสายน้ำสำคัญในการดึงระบบน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลส่วนบุคคลหรือสาธารณะมีความสำคัญต่อการคำนวณความลึกของระดับน้ำใต้ดิน การเลือกพื้นที่เพื่อขุดสระน้ำให้น้ำตลอดปี ใช้วิธีสังเกตจากที่ดินมีแหล่งน้ำซับที่ผุดขึ้นจนดินชื้นหรือน้ำท่วมขัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญใจ เปื่อยหนองแซ่ ที่ได้วิจัยเรื่อง “ธนาคารน้ำใต้ดิน: นวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำ” และผลการวิจัยพบว่า แนวคิดธนาคารน้ำใต้ดินเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหากล้วยแล้งและปัญหาน้ำท่วมในรูปแบบการบริหารจัดการแบบเดียว ดังนั้น นวัตกรรมการจัดการน้ำรูปแบบธนาคารน้ำใต้ดินประกอบด้วยรูปแบบหลัก จำนวน 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) ธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิดมี 3 ประเภท ดังนี้ (ก) รูปแบบระบบบ่อเปิดใหม่ที่มีความเหมาะสมตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ทั้งเชิงพื้นที่ (ข) รูปแบบการปรับบ่อเก่าโดยการขุดลงถึงชั้นหินอุ้มน้ำ และ (ค) รูปแบบการขุดเจาะบางจุดของแหล่งน้ำธรรมชาติให้ลึกถึงชั้นหินอุ้มน้ำ (2) ธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดมีจำนวน 3 ประเภท ดังนี้ (ก) การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดในที่อยู่อาศัย (ข) การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดรูปแบบรางระบายน้ำในชุมชน และ (ค) การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดในพื้นที่น้ำท่วมขนาดใหญ่หรือน้ำท่วมทุ่ง ดังนั้นหากได้ดำเนินการตามนวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำครบวงจรนี้ ก็จะสามารถแก้ปัญหาทั้งกล้วยแล้งและน้ำท่วมด้วยนวัตกรรมเดียวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้การวิจัย

ในการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนจังหวัดอุบลราชธานี ให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารงานต่าง ๆ โดยจากข้อค้นพบของการวิจัยที่ได้รับจากการวิจัยเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่า โมเดลเชิงสาเหตุของรูปแบบการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนจังหวัดอุบลราชธานี สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งมีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ หลักอิทธิบาท 4 ที่ปรากฏในโมเดลนั้นเป็นตัวแปรส่งผ่าน (mediator) ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลกับผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน และปัจจัยด้านภาวะผู้นำกับผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน แสดงให้เห็นว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนในการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนจังหวัดอุบลราชธานี และผลการวิจัยที่ได้รับยังสอดคล้องกับผลวิจัยที่ได้รับจากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยเช่นกัน สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ความรู้การวิจัย ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานภาครัฐและผู้นำชุมชนควรประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดให้มีการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ที่ประสบภัยแล้งและน้ำท่วม เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

2) หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ที่ประสบภัยแล้งและน้ำท่วม

3) หน่วยงานภาครัฐที่ได้จัดทำธนาคารน้ำใต้ดินแล้วประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม เกษตรกรในพื้นที่สามารถมีน้ำใช้ได้ตลอดปีสามารถเป็นแบบอย่างได้ สมควรสนับสนุนให้จัดทำเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ รวมทั้งเกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่สนใจได้มาศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นระบบและนำไปพัฒนาใช้ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

1) จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้นำนำความเห็นถึงความสำคัญและเร่งรัดให้ผู้นำดำเนินการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินในชุมชนของตนเอง

2) จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดิน ดังนั้นจึงควรมีการบูรณาการหลักธรรมาภิบาลในการออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการของผู้นำชุมชนเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

3) ภาคเอกชนที่สนใจจะนำเอาธนาคารน้ำใต้ดินไปใช้บริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ ควรที่จะต้องประสานกับผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้น้ำในพื้นที่เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างกันให้เกิดความสำเร็จและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชนและผู้วิจัยในการศึกษาการบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืน

2) ควรมีการศึกษาภาคสนาม (Field study) เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อถอดบทเรียนจากกิจกรรมที่ได้ดำเนินการผ่านมาแล้ว

3) ควรมีการศึกษาวิจัยคุณภาพน้ำใต้ดินจากระบบปิดและระบบเปิดในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจใช้น้ำจากธนาคารน้ำใต้ดินในระบบปิดหรือระบบเปิดในการผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางด้านการผลิตอาหารสู่ครัวโลก

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรน้ำ. (2558). แนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. กรุงเทพฯ: กรมทรัพยากรน้ำ.
- กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ. (2563). เปิดตัวเลขชุดการค้า. สืบค้น 20 กันยายน 2562. จาก <http://www.oae.go.th/view/1/รายละเอียดภาวะเศรษฐกิจการเกษตร/31177/TH-TH>.
- ขวัญใจ เปื่อยหนองแซ่. (2563). ธนาคารน้ำใต้ดิน: นวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำ. พัฒนวารสาร, 7(1), 281.
- นิวัติ เรืองพานิช. (2547). หลักการจัดการลุ่มน้ำ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2554). พัฒนาการจิตสำนึกและปฏิบัติการทางการเมืองของ ขบวนการเสื้อแดง ในจังหวัดเชียงใหม่ (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง และการปกครอง). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). บทนำสู่พุทธธรรม “ชีวิตงาม สังคมดี ธรรมชาติเป็นร่มฉัตร”. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวแอนดโฮม จำกัด.
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. (2547). การใกล้เคียงระบอบข้อพิพาทตามแนวทาง พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิมพ์พิสุทธิ อ้วนล้ำ และคณะ, “การจัดการความรู้เพื่อการบริหารจัดการน้ำสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและพึ่งตนเองด้านแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา โครงการธนาคารน้ำใต้ดิน (Ground water bank) บ้านคำกลาง ตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2560).

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2563). *ภาคอีสาน*. สืบค้น 6 กันยายน 2562, จาก [https://th.wikipedia.org/wiki/ภาคอีสาน_\(ประเทศไทย\)](https://th.wikipedia.org/wiki/ภาคอีสาน_(ประเทศไทย)).
- สมเดช สีแสง. (2545). *ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ จังหวัดเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: โรงพิมพ์ดีดีการพิมพ์.
- สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์. (2550). *หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น.
- สุจินต์ ธรรมชาติ. (2549). *การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีสัด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุภาวค์ จันทวานิช, การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), หน้า 24.
- สุเมธ งามลักษณ์. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำกิจกรรมมหาวิทยาลัยรามคำแหง* (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรีย์ มีผลกิจ และวิเชียร มีผลกิจ. (2545). *พระพุทธกิจ 45 พรรษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัทคอมฟอร์มจำกัด.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

รูปแบบเอกสารอ้างอิงวารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือสามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การอ้างอิงต้นเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยระบุชื่อ-นามสกุล ตามด้วยวงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุปีที่ตีพิมพ์ เช่น ...สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา แซ่หลี่ (2562) เป็นต้น

2. การอ้างอิงท้ายเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถา พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์/เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่างเช่น

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย จักร 4 ประการนี้ เป็นเครื่องเป็นไปแก่นมนุษย์และเทวดาผู้ประกอบเป็นเครื่องที่มนุษย์และเทวดาประกอบแล้ว ย่อมถึงความเป็นผู้ใหญ่และความไพบลูญในภคะทั้งหลายต่อกาลไม่นานนัก” (อง.จตุกก. 21/31/37) เป็นต้น

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่ตีพิมพ์ เช่น (เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, 2560)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่ตีพิมพ์ เช่น (พระมหาสุรนนท์ สุนนโท และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ธิดาภูมิ หมั่นมีและคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกันหรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคนให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงปีปัจจุบันมากที่สุด

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.) และปีที่พิมพ์ เช่น (Keown, 2010)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้เครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.) และปีที่พิมพ์ เช่น (Hersey & Blanchard, 2010)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.) และปีที่พิมพ์ (Kaiser et al., 2010)

เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา ทุกเล่มให้อ้างอิงท้ายเล่มด้วยรูปแบบเดียวกัน ดังนี้

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อพระไตรปิฎก อรรถกถา.//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์).//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์. พระมหาสุทนต์ อากาศโร. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ไทย ออฟเซต.

James, C. (2013). *Office markets & public policy*. Chichester, West Sussex: Wiley.

(3) บทความในหนังสือ

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง.// (เลขหน้าที่ย่อ).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

พระสุกิจ สุกจินโธ. (2559). การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย. ใน ปิวิตร ว่องวิระ, *ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม*. (น. 112). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความในวารสาร

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่ (ฉบับที่).// เลขหน้าแรกที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ธิดา ภูมิ. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(1), 25-31.

(5) บทความในสารานุกรม

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม.// (เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่ย่อ).
วุฒิชัย มูลศิลป์. (2549). กฎหมายตราสามดวง. ใน *สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย* (เล่ม 1, อักษร ก, น. 12-16).

(6) หนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์, วันที่/เดือน).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์.// เลขหน้า.
สุชาติ เผือกสกนธ์. (2549, 9 มิถุนายน). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น. 13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// (ระดับวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

พระปลัดสมพงษ์ กวีวิโส (พระราชา). (2558). รูปแบบการบริหารจัดการวัดเพื่อเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) รายงานการวิจัย

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง.// (รายงานผลการวิจัย).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

พระมหาเกษรา กิตติโสภโณ. (2562). รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวัยรุ่นไทยยุคใหม่ตามหลักพุทธธรรม ผ่านกลไกการขับเคลื่อนโครงการคลินิก

คุณธรรมของพระธรรมวิทยากร (รายงานผลการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(9) สัมภาษณ์

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (ปีที่สัมภาษณ์, วัน เดือน).// ตำแหน่ง// [บทสัมภาษณ์].

พระปลัดระพิน พุทธิสารโร. (2559, 5 กุมภาพันธ์). อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [บทสัมภาษณ์].

(10) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// สืบค้น วัน เดือน ปี.// จาก/แหล่งที่มาของข้อมูล.

ธรรมะไทย. (2560). พระพุทธศาสนาในประเทศไทย. สืบค้น 20 มีนาคม 2560, จาก <http://www.dhammathai.org/thailand/thailand.php>

Buddhism Meditation Triratna Find us Community. (2017). *Who Was The Buddha?*. Retrieved March 20, 2017, from <https://thebuddhistcentre.com/text/who-was-buddha>

(11) ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อเรื่อง.// (พ.ศ., วันที่ เดือนที่ประกาศ).// ราชกิจจานุเบกษา.// เล่ม ตอน.// หน้า.

ข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดชื่อและประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และประเภทของรถที่ใช้เจ้าพนักงานมีอำนาจตรวจสอบผู้ขับขี่. (2537, 13 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 111 ตอนพิเศษ 30 ง. หน้า 31.

(12) หนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง.// (ปีพิมพ์, วัน เดือน).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์.// น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า.

ไทยรัฐ. (2548, 19 เมษายน). เขียวพระสอนศีลธรรม. ไทยรัฐ. น. 3.

Abstract (18 pt) (แปลตามภาษาไทย)

(16 pt) ให้ตรงตามบทความภาษาไทย

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as: government politics; government; democracy

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า และเขียนให้ครอบคลุมทุกประเด็น)

(16 pt) กล่าวถึงความเป็นมาของเรื่องที่ทำการศึกษาครั้งนี้ ว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งอ้างอิงที่มาของข้อมูลนั้นอย่างถูกต้อง

(16 pt) กล่าวถึงปัญหาที่นำมาสู่การวิจัย ให้ตรงประเด็นกับเรื่องที่วิจัยและเชื่อมโยงกับพื้นที่วิจัย ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและต้องการได้รับการแก้ไข นำเสนอผลงานวิจัยที่ผู้อื่นได้เคยศึกษาไว้แล้ว พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

(16 pt) ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้และหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

(16 pt) สรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่คำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย (18 pt)

1. (16 pt)
2. (16 pt)
3. (16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) เขียนให้ครอบคลุม 5 หัวข้อ ได้แก่ 1. รูปแบบของการวิจัย 2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) 5. การวิเคราะห์ข้อมูล (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (18 pt) (เขียนให้ครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้)

(16 pt) ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

คำอธิบายภาพ

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

คำอธิบายตาราง

อภิปรายผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ (ค้นพบอะไร สะท้อนให้เห็นถึงอะไร สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของใคร พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

องค์ความรู้จากการวิจัย (16 pt)

(16 pt) ระบุองค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยหรือสังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดล และโมเดลมีที่มาจากฐานคิดของแนวคิดหรือทฤษฎีใดอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) นำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย อาทิเช่น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และหรือข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt) รูปแบบการอ้างอิงท้ายเรื่องให้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบ
American Psychological Association (APA) จำนวนการอ้างอิงในเนื้อหาและท้ายเรื่อง
ต้องตรงกัน

ธิตูฒิ หมั่นมี. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. วารสารพุทธ
นวัตกรรมการจัดการ, 3(1), 25-31.

พระมหาสุทิตย์ อากาศโร. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ (พิมพ์
ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ไทย ออฟเซต.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วุฒิชัย มูลศิลป์. (2549). กฎหมายตราสามดวง. ใน สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย (เล่ม
1, อักษร ก, น. 12-16).

สุชาติ เผือกสกนธ์. (2549, 9 มิถุนายน). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.
13.

James, C. (2013). *Office markets & public policy*. Chichester, West Sussex:
Wiley.

Sample of Original Research Article Preparation

Name of Research Article (English) (18 pt)

Name of Research Article (Thai) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (English) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (Thai) (16 pt)

Affiliation of the main author (English) (16 pt)

Affiliation of the main author (Thai) (16 pt)

E-mail:

Abstract (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) Objectives of this research were: 1.....
2..... and 3..... Populations and sample, research tools, Data
collection, Data analysis, Statistics used for data analysis, Findings were as
follows: (. present only the most interesting research findings).....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as Buddhism, Buddhist Management,
Innovation

Abstract (Thai) (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) consistent with Thai abstract.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: (Thai)

Introduction (18 pt) (should not be more than 4 paragraphs)

(16 pt) mention background of the research topic with brief history as how the topic develops with correct references.....

(16 pt) mention problems leading to research directly to the point of the research and relate the matter to locations in which research is conducted on the common problems generally accepted and want them to be solved.....

(16 pt) Review related at least 2 concepts and theories to be used as guideline for the research and/or theories related to the research topic with correct references of data sources.....

(16 pt) Conclude to connect the matters to research questions and objectives of the research.....

.....

.....

.....

.....

1. (16 pt).....

2. (16 pt).....

3. (16 pt).....

(1.6 pt) Write to cover 5 sub-headlines: Research design, Populations and Samples and Key Informants, Research Instrument (quantitative and qualitative), Data Collection (quantitative and qualitative), Data analysis (quantitative and qualitative), Statistics used to analyzed the data.

(16 pt) results of the research answer all objectives.....

Figure 1: (Name of the figure, if any))

Source: mention the name of the source

Figure captions.....

Table 1 (Name of table, if any)

Table explanation.....

Discussion (18 pt)

(16 pt) Discuss the research findings according to the research objectives (what is discovered? what is reflected? Is it related to at least two topics of the reviewed research works in chapter 2. Discuss them all with references of data sources.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Body of knowledge (18 pt)

(16 pt) Point out the body of knowledge or achievement from the research work. Synthesize the knowledge in form of a model/ Model structure that is concise and easy to understand

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Recommendations (18 pt)

(16 pt) Summarize all research findings in brief, concise and to the point with recommendations derived from the research work as to use the research results and recommendation for further research

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

References (18 pt)

(16 pt) Format of reference is name-year as of American Psychological Associate (APA) References in contents and at the end must be consistent.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ (8-15 หน้า)

ชื่อบทความ (ไทย) (18 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (16 pt) (ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (ไทย) (16 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (ไทย) (16 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (อังกฤษ) (16 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (อังกฤษ) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (ไทย) (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (อังกฤษ) (16 pt)

E-mail:

บทคัดย่อ (18 pt) (ไม่เกิน 300 คำ)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ (16 pt) เช่น การเมืองการปกครอง; รัฐบาล; ประชาธิปไตย

Abstract (18 pt) (แปลตามภาษาไทย)

(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย

.....

.....

.....

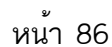
.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as: government politics; government; democracy

(16 pt) เขียนบททวนแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาเป็นฐานคิดในวิพากษ์ประเด็นต่างๆ ในการเขียนบทความวิชาการ

[illegible]

(16 pt)

[illegible]

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

คำอธิบายภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

คำอธิบายตาราง

.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt)

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt) รูปแบบการอ้างอิงท้ายเรื่องให้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบ

American Psychological Association (APA) จำนวนการอ้างอิงในเนื้อหาและท้ายเรื่อง
ต้องตรงกัน

Sample of Original Academic Article Preparation

Name of Academic Article (English) (20 pt)

Name of Academic Article (Thai) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (English) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (Thai) (16 pt)

Affiliation of the main author (English) (16 pt)

Affiliation of the main author (Thai) (16 pt)

E-mail:

Abstract (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3 - 5 words (16 pt) such as Buddhism, Buddhist Management, Innovation

Abstract (Thai) (16 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) consistent with Thai abstract

.....

.....

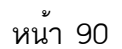
.....

.....

.....

.....

Keywords: (Thai)

(16 pt)

(16 pt)

Figure 1: (Name of the figure, if any))

Source: mention the name of the source

Figure captions.....

Table 1 (Name of table, if any)

Table explanation.....

Conclusion (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

References (18 pt)

(16 pt) Format of reference is name-year as of American Psychological Associate (APA) References in contents and at the end must be consistent.
